На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб Колас

№ 85 (207)

Чацвер, 22 мая 1997 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Выдавец — ТАА "Народная воля"
Кошт: у кіёсках і крамах — 2000 руб., у індывідуальных гандляроў — свабодны.

Народная Воля

Сонца

	Усход	Захад
Віцебск	4.40	21.12
Магілёў	4.46	21.05
Гомель	4.51	20.55
Мінск	4.57	21.16
Гродна	5.13	21.30
Брэст	5.21	21.23

Поўня 22 мая

Гэтыя радкі вядомага беларускага паэта можна было б друкаваць пад рубрыкай "Не магу маўчаць". Бо і сапраўды сёння, калі вырашаецца лёс роднай Беларусі, нашай Бацькаўшчыны, майстар слова не мае права рабіць выгляд, што нічога не бачыць або што яго гэта не датычыць. Калі боль людскі — не боль паэта, не боль яго душы, дык ці мае ён права называцца трыбунам, сумленнем, гонарам народа?

Ніл Гілевіч належыць да ліку тых паэтаў, для якіх лёс Радзімы, лёс свайго народа вышэй за ўсё.

Ніл ГІЛЕВІЧ

Травеньская кантата 1997 года

О, краю мой! Твайёй душы вымоўнай
Зноў зычаць лёс — замоўкнуць і знямець.
І зноў твой сын пытае малітоўна:
"За што?" І зноў не можа зразумець.

Ён ведае, што гэта ўсё нячыста
І не па-людску... А з каго спытаць?
З каго спытаць за дзікае злачынства?
За здзек — такі, што сэрцу не стрываць?

З каго спытаць?.. З няскобленага хама,
Што захапіў улады ладны кус?
Але хіба ён знае шлях да храма,
Куды на споведзь ходзіць беларус?

З каго спытаць? З бяздарнага акцёра,
Што гарлапанствам да вышынь пралез?
Але ж яму не ў гора наша гора.
Яго нячысцем нашым не кранеш.

З каго спытаць? З былой партыйнай выжлы,
Усмакаваўшай калісь сытны харч?
Хто мы такія і адкуль мы выйшлі —
Ёй сто і тысячу разоў начхаць.

З каго яшчэ? З няшчаснага прапойцы,
Што ачмурэў наскрозь, да патрахоў?
Ці з дзеўкі Рынды, што ў шалёнай польцы
Згубіла ўбор свой, сшыты з лапухоў?..

О, краю мой, скажы свайму ты сыну,
Што ў нас, гадоў таму сто трыццаць пяць,
У невымерна цяжкую часіну,
Яго прапрадзед знаў, з каго спытаць.

* * *

Але ж і халуі! Ну й халуі!
Прыслугачы з пароды самых рэдкіх.
Паселі на дзяржаўных табурэтках
І мераюць, ці шмат раба ў крыві.

У рабства цар заўсёды сілай гнаў.
Але каб, выракшыся ўласнай долі,
Ісці самохаць у ярмо няволі, —
Такога свет яшчэ ў вяках не знаў.

* * *

Свабоду я, кажаце, мушу здабыць?
А што гэта значыць на справе?
І што я ў свабодзе той буду рабіць?
Служыць, як і зараз, дзяржаве?

А мо за свабоду я тым заплачу,
Што думаць пачну за начальства?
Дык думаць, шаноўныя, я не хачу
І сам за сябе, выбачайце.

* * *

Будні дзень. Па нараду — ты сееш авёс.
А на справе, азызлы ад п'янкі,
Ты сядзіш каля крамы. Чакаеш: авось
Хтось надыдзе, нальe хоць паўшклянкі.

Што з табою зрабілі, браток-хлебароб!
Кім ты стаўся? Пагляньса, які ты!
Як бяздольнік-жабрак, без пуцін, без дарог,
Неадольным знявер'ем дабіты.

А я ж помню цябе: ты чапляўся яшчэ
За зямельку, за хату, за памяць,
За крывавы мазоль, што смыліць і пячэ,
За абраз, каб душу не запляміць.

І да роднага слова, да мовы дзядоў —
Мілагучнай, духмянай, святлістай —
Ты гарнуўся душой і бярог ад вятроў,
Каб не стала таполяй бязлістай.

Як жа выйсці, пытаеш ты, з гэтай бяды?
З гэтай скрухі глухой, беспрасветнай?
Шлях адзін: не ступай у чужыя сляды
На бацькоўскай зямлі запаветнай.

* * *

Кажаце: гэта — па волі народа
Вы завінуліся подласць рабіць?
Што ад народа атрымана згода
Усе беларускія школы дабіць?

Ну, крывадушнікі! Ну, славаблуды!
Знаюць і дзеці, чаму і калі
Згоды пытаюць пілаты і юды
У галадранцаў Забранай Зямлі.

* * *

Родная мова! Ты воч не расі!
Лёс твой — свабода.
Іменна ты незалежнасць дасі
Духу народа.
Ты — чыя веліч, і моц, і краса
Толькі ўзыходзяць.
Ты — чыя слава наперадзе ўся
У тысячагоддзях.

* * *

Прадажнікі, што на ганебны торг
Нясуць наш гонар, волю і прастор,
Павінны знаць, што ўсіх і паімённа,
Тысячавусна, тысячапраклённа
Іх праклянуць за гэту здраду людзі,
А самым страшным пакараннем будзе,
Што дзецям іх, каб ганьбу з роду зняць,
Імя па бацьку прыйдзецца мяняць.

* * *

І ён рашыў, што гэна "перамога"
Яго наступных "перамог" гарант
І што яму адкрылася дарога —
Ураз набыць усерасійскі ранг.

Ах, чуў бы ён, як рогатам абвальным
Затрэслася Масква: "Вот это честь!..
Увидишь скоро, шут провинциальный,
Какой твой ранг и кто такой ты есть!.."

* * *

О, магутны, міласэрны,
Божа-Збаўца, Божа наш!
Бачыш гнюсныя паперы,
Што кладуцца ў сакваяж?
Спапялі агнём іх белым
І развей на ветры тло!
Быццам тут і не смярдзелі.
Быццам іх і не было.

* * *

Браты! Ачніцеся! Няўжо вам
Не чутна, хоць бы і скрозь сон,
Як прамаўляе божым словам
Да вашых сэрцаў вешчы звон?
Як кліча ён знайсці свой Кіцеж,
Паўстаць з прадоннай нематы...
Дык не праспіце ж, не ўпусціце ж
Час, Богам дадзены, браты!

1997, травень.

Формируется "девятка" из представителей Администрации президента Беларуси, Верховного Совета республики 13-го созыва и Европейского Союза

Создать рабочую группу, которая начала бы диалог власти с оппозицией при участии европейских политиков, Верховный Совет 13-го созыва предложил в начале нынешнего года. Инициатива нашла понимание в структурах Евросоюза. На это сближение поневоле дал согласие и Александр Лукашенко, в феврале заявив миссии Евросоюза, что ему, мол, деваться некуда. Во время третьего, майского, визита в Беларусь миссии во главе с Ари Косто идея политических консультаций начала приобретать некоторые практические черты.

Для ведения переговоров с оппонентами президентские структуры выделили свою "тройку". Называют фамилии министра иностранных дел Ивана Антоновича, заместителя главы Администрации президента Ивана Пашкевича и начальника управления Михаила Подгайного. В минувшую пятницу определил свою "тройку" Президиум Верховного Совета 13-го созыва. В нее вошли первый вице-спикер Василий Новиков, вице-спикер Геннадий Карпенко и экс-спикер Мечеслав Гриб. Европейская "тройка", что называется, наготове, и она войдет в группу не на правах наблюдателя или консультанта, а как полноправный участник процесса.

Цель этой деятельности весьма существенна для дальнейших судеб белорусской демократии. Предполагается, что уже в мае "девятка" приступит к определению пути выхода из конституционного кризиса. Необходимые этапы этого пути — подготовка проекта новой Конституции, новые демократические выборы законодательной власти. Об этой стратегии и возможностях ее реализации шла речь во время состоявшейся на минувшей неделе встречи миссии Евросоюза с группой депутатов Верховного Совета 13-го созыва во главе со спикером Семеном Шарецким.

Безусловно, процесс не может пойти гладко и быстро. Наоборот, приходится ожидать только его осложненного, трудного и мучительного развития. Скажем, президентская власть делегировала для диалога троих чиновников, но сам Александр Лукашенко отказался на сей раз встречаться с Ари Косто, сославшись на занятость подготовкой к подписанию устава Союза России и Беларуси. Глава республики часто упрекает Европу в применении двойных стандартов в политике, но сам бывает куда более двойственен. Ведь не кто иной, как Александр Лукашенко, представил нелегитимной Палате представителей законопроект о лишении депутатских полномочий 49 оппозиционных депутатов Верховного Совета 13-го созыва. Его желание было неукоснительно выполнено нижней палатой карманного парламента.

Расправа над оппонентами как раз обратное тому, чего ради создается "девятка". Понятно, что Ари Косто и его коллеги по миссии выразили свою серьезную озабоченность этой очевидной непоследовательностью. Впрочем, европейцев уже не смущает белорусская официальная политика без правил и они намерены действовать в имеющихся странных реальных условиях.

Людмила МАСЛЮКОВА.

Што гэта значыць?

У апошнія дні ў Мінску з'явіліся незвычайныя ўлёткі — бел-чырвона-белыя па колернай гаме і з назвай "Расея — гэта вайна". Яны расклеены на слупах, стэндах, дзе месцяцца аб'явы, а таксама на сценах многіх дамоў. Невядомыя аўтары запрашаюць гараджан на вячэрні шпацыр, у 19 гадзін, каля Дома афіцэраў 22 і 23 мая. Цікава, ці не праўда? І што гэта значыць?

(Уласн. інф.)

Позиция

Возвращаться нужно в 1994 год

Незаметно прошел II Национальный конгресс демократических сил Беларуси "В защиту суверенитета и демократии". Государственные средства массовой информации, можно сказать, проигнорировали, а независимые, из-за перегруженности, уделили явно скромное внимание. В предыдущем номере "Народная воля" напечатала заявление участников конгресса. Но важные пункты содержит и резолюция. В ней, в частности, говорится, что государственный переворот, совершенный под видом так называемого референдума, поверг нашу страну в правовой хаос и беззаконие, привел к массовому нарушению прав человека и международной изоляции Беларуси. В такой ситуации режим А.Лукашенко вынужден будет искать способы легитимизации незаконно сформированных им структур власти, в том числе путем проведения выборов в псевдопарламент. Все это — попытки обмануть народ, создать видимость законности и демократии.

В резолюции говорится, что с учетом рекомендаций Европейского Союза и ОБСЕ есть только один правовой выход из конституционного кризиса — восстановление Конституции 1994 года и деятельности Верховного Совета Республики Беларусь 13-го созыва.

В качестве первого шага необходимо провести довыборы депутатов Верховного Совета Республики Беларусь в тех избирательных округах, где президент в ноябре—декабре 1996 года запретил проведение выборов.

Вторым шагом должно стать совершенствование Конституции Республики Беларусь на основе предусмотренных ею процедур.

Третий шаг — проведение досрочных парламентских и президентских выборов на основании новых избирательных законов, принятых Верховным Советом Республики Беларусь — высшим представительным постоянно действующим и единственным законодательным органом государственной власти Республики Беларусь.

Такова позиция демократических сил Беларуси. Но вот вопрос — согласится ли с ней правящая группировка во главе с А.Лукашенко?

(Соб.инф.)

Эхо съезда БПСМ

Недругам Янчевский пообещал безрадостное будущее

"Взвейтесь, соколы, орлами!" — именно такую фразу изрек бы небезызвестный классик, взглянув на сегодняшнее положение дел молодежной политики. А оно весьма любопытно в преддверии грядущих событий после учредительного съезда Белорусского патриотического союза молодежи (БПСМ).

Костяк руководства "мощной и патриотической организации" составлял оргкомитет БПСМ, в который входили представители центрального комитета молодежного союза "Прямое действие", а также представители отдельных "карликовых" молодежных организаций, учуявших запах огромного "пирога", обещанного президентом.

"Я готов поделиться властью с молодежью", — заявил Александр Лукашенко, пообещав соответствующую поддержку. Последнее состоит из различного рода льгот и привилегий (в том числе и в коммерческой сфере), а также наделения определенными властными полномочиями.

Пирог этот делить будут именно те, кто поддерживал кандидатуру В.Янчевского на пост первого секретаря БПСМ. "Я не скрываю того, кто создает жесткую вертикаль в организации, — заявил перед съездом Всеволод. — Со мной будут работать те, кто сейчас со мной. Я буду первым секретарем, и моя кандидатура поддержана "наверху". А тем, кто не с ним, юный лидер пообещал безрадостное будущее.

БПСМ нужен президенту как карта в политических игрищах. "Смотрите, ведь молодежь меня поддерживает!" — скажет президент, поглаживая по головке молодого номенклатурщика. Последний хищнически и раболепно взглянет в глаза Хозяину и тут же отчитается о поддержке белорусской молодежи, клеймя "несознательных оппозиционных недорослей", коих... "единицы".

Заверения В.Янчевского в личной преданности Лукашенко выглядят просто смешно и абсурдно. Он может поддерживать любого, кто сегодня президент... Хамелеоновское мировоззрение будущего "первого секретаря" достаточно хорошо подтверждается его "послужным списком": членство в Славянском Соборе "Белая Русь", в Обществе белорусско-иракской дружбы, связи с ЛДПБ, вступление в компартию Чикина (в качестве учредителя), руководство молодежным сектором в НДБ... При этом Янчевский отмечен за участие в команде Станислава Шушкевича на президентских выборах и демонстративные действия по удалению портрета Лукашенко из своего кабинета в штаб-квартире "Прямого действия". Чем же докажет Янчевский свою преданность президенту и молодежи, если ничего, кроме интриг и "надувания щек" (подобно Кисе Воробьянинову), он делать не умеет?

Семен ЖАЛЕЙКО.

P.S: Впрочем, когда этот номер газеты попадет вам в руки, судьба В.Янчевского будет решена. А вдруг все пойдет по другому сценарию?

Кто занимается рэкетом? Государство

В редакцию попала брошюра "Состояние и пути выхода агропромышленного комплекса из кризиса. Материалы третьего собрания депутатов Верховного Совета Республики Беларусь 13-го созыва". В ней есть доклад Г.Усюкевича, председателя постоянной Комиссии по аграрным вопросам и социальному развитию села при Президиуме Верховного Совета Республики Беларусь 13-го созыва. Читаем: "В настоящее время государство продолжает свою удушающую политику по отношению к сельскому хозяйству. Судите сами. Правительство в принудительной форме заставляет сдавать молоко государству за 2.700 руб. за 1 литр 3,5-процентной жирности, а в магазинах государство продает то же молоко, только уже разведенное до 1,5 процента жирности, за 4.700 рублей. Благодаря такой политике этого "государственного рэкета" оно имеет навар — рентабельность более 400 процентов. Более 100 процентов навара государство имеет и при проведении такой же "операции "Ы" на говядине и других видах насильно изымаемых сельскохозяйственных продуктов, производимых колхозами и совхозами, и, как результат, "благодаря" такой ценовой политике со стороны государства к сельскому хозяйству производства и молока, и говядины стало в последние три года убыточным. Чем больше производишь мяса и молока, тем больше убытков.

Скажите, где еще в мире, в каком государстве есть такие абсурдные экономические отношения между производителями сельхозпродукции и государством?"

Комментарии, как говорится, излишни.

Для любознательных

Поголовье

скота и птицы на начало года (тыс. гол.)

Наименование	Годы						
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Крупный рогатый скот	6200	5777	5411	5037	4584	4234	4035
В т.ч. коровы	1699	1629	1516	1479	1448	1392	1309
Свиньи	3545	3721	2839	2658	2458	2337	2165
Овцы	210	173	136	83	58	36	19
Птица (млн. гол.)	291	289	259	252	228	183	197

("Состояние и пути выхода агропромышленного комплекса из кризиса". Материалы третьего собрания депутатов Верховного Совета Республики Беларусь 13-го созыва.)

Людміла МАЙСЕНЯ

Мутацыі ў кірунку трохгаловага арла

Калонія — краіна або тэрыторыя, якая знаходзіцца пад уладай замежнай дзяржавы (метраполіі), пазбаўленая палітычнай і эканамічнай самастойнасці, і якая кіруецца на аснове спецыяльнага рэжыму (паводле "Большого энциклопедического словаря", т.1, М., 1991).

Калонія памерла... Віват калонія!

Кожны, хто бярэцца за аналіз сённяшняй беларускай сітуацыі, бясспрэчна, балансуе паміж суб'ектыўнасцю і аб'ектыўнасцю. А між тым рэаліі такія, што мы ўжо масава даспелі, каб сказаць "А" — засведчыць імперскую прыроду Расіі, але яшчэ толькі млява збіраемся сказаць лагічнае "В" — усвядоміць нашу каланіяльную сутнасць.

У савецкім мінулым нас упарта і паспяхова прывучалі, што калоніі маглі мець толькі капіталістычныя дзяржавы, да прыкладу Брытанія, Францыя, Германія. На самой жа справе гісторыя чалавецтва ведала яшчэ і наймагутную сацыялістычную імперыю, у якой Беларусь была цалкам пазбаўлена палітычнай і эканамічнай самастойнасці і, што самае істотнае для разумення цяперашняга нашага стану, беларускі этнас быў гвалтоўна асіміляваны больш магутным этнасам метраполіі. Ад поўнага знішчэння беларускай нацыі нас уратавала неаднароднасць Савецкага Саюза — жывая адметнасць іншых нацый. Гэтая неаднароднасць і сталася адной з прычын распаду СССР. Па інерцыі, разам з іншымі, агулам, мы атрымалі гістарычны шанц для будавання сваёй дзяржавы. Але той факт, што сціранне менавіта беларускай спецыфікі адбылося найбольш глыбока (ад макраэканомікі і палітыкі да свядомасці людзей), і тлумачыць, чаму з такой вялікай сілай сутыкнуліся зараз аб'ектыўныя і суб'ектыўныя фактары нашага развіцця. Да таго ж, у спадчыну ад былой сістэмы нам перайшла і старая партнаменклатура, якая, у адрозненне ад такой у новых незалежных дзяржавах, амаль уся выступіла як носьбіт савецкай імперскай ідэалогіі. І пры гэтым за ёю захавалася фактычная ўлада ў Беларусі.

Фатальны зыход у развіцці дэмакратычных пераўтварэнняў стаў непазбежным пасля таго, як у аснову палітычнай і эканамічнай дзейнасці маладой дзяржавы не былі пакладзены такія магутныя рухавікі яе прагрэсу, як *Нацыянальная ідэя* і *Нацыянальныя інтарэсы.*

Адна з асноўных прычын цяперашняга паражэння палягае і ў тым, што ліберальная дэмакратыя будавала сваю дзейнасць не на аснове ўласнабеларускіх інтарэсаў і ўласнабеларускіх каштоўнасцяў, а на ілюзорным фундаменце "дэмакратыі без нацыяналізму" — нейкай чыстай, касмапалітычнай дэмакратыі. Не выпадкова, што з такім падыходам (пры нашай этнічнай сітуацыі) цэльная нацыянальная ідэя не была выпрацавана. Але мясцовай палітычнай эліце хацелася стварыць прэцэдэнт, і пайшлі невыразныя спасылкі то на мадэль Швейцарыі, то на мадэль Швецыі, то на мадэль Аўстрыі—Германіі, хоць на самой справе рэалізоўвалася ўсё па расійскаму вобразу і падабенству. У выніку нацыянальна-дэмакратычны рух атрымаў супраціўленне ад старой камуністычнай партнаменклатуры, пятай калоны ў Беларусі, шавіністычных сілаў у Расіі і не атрымаў падтрымкі ад тых, хто лічыў сябе "агульнымі" дэмакратамі. І такое адбывалася ў той час, калі ў іншых былых рэспубліках СССР нават камуністы, у сваёй масе, змаглі трансфармавацца ў нацыянал-камуністаў.

Нягледзячы на гэта, Беларусь, зацягнутая ў новыя працэсы, працягвала рэалізоўваць сваю нестабільную дэмакратыю. Разгублены М.Дзямянцей, на якога выпала паўната ўлады, быў заменены больш адэкватнай кандыдатурай — С.Шушкевічам. Аднак, на вялікі жаль, новая асоба не змагла стаць Палітыкам Новага Часу. Абраная пры яго бытнасці спікерам стратэгічная лінія Вярхоўнага Савета зводзілася да пошуку згоды паміж старым і новым, капіталістычным і камуністычным, каланіяльным і суверэнным, ліберальным і нацыянальным.

Усё гэта прывяло да таго, што беларуская нацыя так і не атрымала патрэбнага імпульсу для свайго фарміравання, а дачыненні паміж Мінскам і Масквой пачалі набываць выразныя рысы неакаланіялізму. Вялікае шкадаванне выклікае і тое, што негатоўнасць тагачаснай палітычнай эліты да цвёрдай нацыянальнай арыентацыі пазбавіла нас далей магчымасці так званай "аксамітавай рэвалюцыі".

За тры гады, да лета 1994 года, не адбылася актуалізацыя ***Беларускай ідэі***, і прыход у такіх абставінах лідэра тыпу Лукашэнкі быў непазбежным. Ён сапраўды выказаў тое, што было актуальным на той час для большасці грамадзян Беларусі, — жаданне пазбегнуць цяжкасцяў праз вяртанне ў мінулае. Для гэтага яму не спатрэбілася ні праграмы, ні каманды, ні маралі. Дастаткова было падысці да палітыкі выключна спекулятыўна.

Магчыма, толькі на мікрамомант завагаўся першы беларускі прэзідэнт у бок нашай перспектывы (успомнім выступленне ў Дзень незалежнасці 27 ліпеня 1994 года). Але каб свядома і мэтанакіравана ісці гэтым шляхам, яму спатрэбілася б не што іншае, як зрабіць стаўку на дзяржаўны патрыятызм, маральнасць і прафесіяналізм у палітыцы. А гэта было недасягальным, бо трэба было стаць адмаўленнем самога сябе. Ды і "данайцы", якія спрыялі прыходу да ўлады, можна думаць, абяцалі Аляксандру Рыгоравічу багатыя дары ў выглядзе ўсёй імперыі. А таму надалей усе крокі першага прэзідэнта Рэспублікі Беларусь набылі цвёрдую лагічную аснову, якую можна выразіць формулай: **праз уладу над калоніяй — да ўлады над імперыяй.** У выніку атрымліваюць сваё тлумачэнне і знішчэнне нацыянальнай эканомікі з-за эканамічнай экспансіі Расіі, і разбурэнне нашай палітычнай сістэмы, і ўсе рэферэндумныя дзеянні па знішчэнні нацыянальных каштоўнасцяў — мовы, сімволікі, Дня незалежнасці.

Бедствам найвялікшай сілы для беларускай нацыі сталася акцыя пад кодавай назвай "Рэферэндум №1". Узаконеная арыентацыя на Усход дабівала ўласнабеларускую гаспадарку, духоўнасць, ініцыятыву, годнасць. На панэль была выкінута згвалтаваная мараль значнай часткі насельніцтва. І, нарэшце, знішчалася самае асноўнае — матывацыя будавання незалежнай, дэмакратычнай, заможнай Беларусі. Разам з гэтым нарастала, абмяркоўвалася ў прэсе, пашыралася на бязмежныя расійскія прасторы, дасягала структур NATO неабсяжнае жаданне прэзідэнта Беларусі стаць кіраўніком "союза, которого свет не видел". **Такога аб'яднання, дзе да дзвюх галоў расійскага арла будзе дададзена трэцяя — наша.**

У святле гэтых ініцыятыў, выглядае абсалютна лагічным і зразумелым, чаму ў аснове "новай" дзяржаўнай ідэалогіі ляжыць панславізм і чаму менавіта "праваслаўныя атэісты" ў фаворы. Мэты гэтых дзеянняў відавочныя — замацаваць у беларусаў каланіяльную ментальнасць і тым пазбавіць нас гістарычнага шанцу.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

Подписывайтесь на "Народную волю" и выигрывайте ценные призы!

Как Вы, дорогие читатели, помните, прошлой осенью редакция "Народной воли" проводила лотерею среди тех, кто оформлял подписку на первую половину 1997 года. Обладатели "билетов удачи" получили ценные призы — холодильники, телевизоры, магнитофоны, мебельные гарнитуры, кофеварки, спортивный инвентарь и многое-многое другое.

Сейчас идет подписка на вторую половину 1997 года. Редакция опять решила объявить лотерейный розыгрыш, дополнительно включив массу ценных выигрышей. Примите участие! Подписываясь на "Народную волю", Вы имеете шанс выиграть дорогостоящую вещь.

Не забывайте, что подписка объявлена до 15 июня 1997 года.

Стоимость на месяц — 29 тыс. рублей, на квартал — 87, на полгода — 174 тысячи. Подписаться можно в любом подписном пункте. Наш индекс — 63222. Подробная информация — в приложении к каталогу.

ЛОТЕРЕЯ!

Уважаемые подписчики, вырежьте этот купон, заполните его и отошлите по адресу: **220030, г.Минск, ул.Энгельса, 34а, "Народная воля".** На конверте сделайте пометку "Лотерея".
Авторитетная комиссия определит победителей.

Ф.И.О. ____________________
____

Адрес ____________________
____

Внимание!
В розыгрыше участвует один купон. Письма присылайте до 25 июня 1997 г
Призы победителям вручат при наличии подписного абонемента!

О времени проведения розыгрыша редакция сообщит дополнительно.

Ф.СП-1

Міністэрства сувязі і інфарматыкі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету 6 3 2 2 2 (індэкс выдання)

Народная Воля

Колькасць камплектаў

на 1997 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куды ____________________
(паштовы індэкс) (адрас)
Каму ____________________
(прозвішча, ініцыялы)

ПВ | месца | літар

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА на газету 6 3 2 2 2 (індэкс выдання)

Народная Воля

Кошт: падпіскі ______ руб.; пераадрасоўкі ______ руб.
Колькасць камплектаў

на 1997 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куды ____________________
(паштовы індэкс) (адрас)
Каму ____________________
(прозвішча, ініцыялы)

Народная Воля 22 МАЯ 1997 г.

Вялікія палітыкі свету

Сын Арканзаса

Калі доўга плыць па Місісіпі ўверх, дык праз 560 кіламетраў на левым беразе пачнецца штат Арканзас — бясконцыя сасновыя бары, горныя плато і бавоўняныя палі, безліч рачулак і гаючыя "ключы" падземных вод...

Арканзас, у перакладзе з індзейскай мовы, азначае: "Людзі, якія жывуць ніжэй па цячэнню". Яны — асаблівыя. Найперш вылучаюцца жыццёвай мудрасцю, маюць пачуццё ўласнай годнасці, але трымаюцца проста. Тутэйшыя людзі захапляюцца спартыўным рыбалоўствам і ўваходзяць у першую пяцёрку штатаў па гэтай справе. Маленькі гарадок Маўцін-В'ю называюць сталіцай народнай творчасці Амерыкі...

Тут вырас і атрымаў першыя жыццёвыя ўрокі цяперашні прэзідэнт ЗША Біл Клінтан. Аўтар нарыса пра яго Рычард А.Бамстэнд адну главу свайго твора так і назваў — "Сын Арканзаса". У ёй закладзены глыбокі сэнс.

Давайце пазнаёмімся хоць з некаторымі штрыхамі з жыцця і дзейнасці самага выдомага зараз арканзасца, прэзідэнта Амерыкі.

"Галоўная крыніца магутнасці нашай нацыі — не долары..."

Слухаючы многіх нашых гаваркіх дзеячаў і палітыкаў, а дакладней было б сказаць — выступоўцаў і разважантаў, мне міжволі хочацца ім параіць: "Пачытайце Клінтана. Паслухайце яго выступленні. Тады, мабыць, і да вас прыйдзе разуменне таго, куды ж рухаецца сённяшні свет".

Прэзідэнт ЗША выступае не надта часта. Але да яго слоў прыслухоўваюцца ва ўсім свеце. У іх не толькі дакладныя ацэнкі падзей і "інтэлектуальны прарыў" у заўтра, але і "ключы" ад многіх праблем у многіх дзяржавах. Таму пачаць свой аповяд пра гэтага яркага палітыка я хачу з яго яркіх думак, выказванняў, ацэнак...

Такім чынам, чытаем і слухаем Клінтана.

"Галоўная крыніца магутнасці нашай нацыі — *не долары, не наша тэхнічная кампетэнтнасць, а нашы духоўныя каштоўнасці — плюралізм, прадпрымальніцтва, свабода і ўлада закона.* І наш стогадовы вопыт па ажыццяўленню гэтых каштоўнасцей у практыку. У эпоху станаўлення маладых дэмакратый гэтыя каштоўнасці могуць стаць самым важным прадметам нашага экспарту і найбольш эфектыўным інструментам знешняй палітыкі".

"Без дэмакратычных устаноў і каштоўнасцей эканамічныя рэформы не будуць паспяховымі".

"Добрых перамен можна дабіцца толькі аб'ядноўваючы супрацьлеглыя бакі, а не падыграючы іх супярэчлівасці альбо прымаючы той ці іншы бок".

"Нам патрэбен урад, які дае людзям больш палітычнага ўплыву, а не падачак, большага выбару для моладзі ў школах і большага выбару для хворых у медыцынскіх установах. Нам патрэбен урад, які пашырае магчымасці грамадзян, а не свой апарат чыноўнікаў... Словам, рабочыя месцы, ахова здароўя, адукацыя. Гэтым праблемам я прысвяціў сваё жыццё. Наша мэта ясная. На першым месцы ў нас павінны стаяць людзі".

"Абарона свабоды і дэмакратыі ва ўсім свеце — не проста адлюстраванне нашых важнейшых духоўных каштоўнасцей, але і клопат пра нашыя нацыянальныя інтарэсы. Бо дэмакратыя — гэта мір паміж народамі, свабодны абмен ідэямі і гандаль".

"Я лічу, што кожны буйны гарадскі раён і кожны бедны сельскі павінны мець роўны доступ да банка. А ў банках павінны працаваць людзі, якія ведаюць, як даваць пазыку тым, у каго невялікія даходы, і разумеюць, што яны такія ж кліенты, як і ўсе астатнія, і розніца толькі ў суме іх даходаў і ў іх заяўках на крэдыт".

"Калі параўнаць Амерыку з Германіяй (а гэта адзіная краіна, якая трохі наблізілася да нашых маштабаў), дык мы ўбачым, што ў іх найбольш дасканалая сістэма па ажыццяўленню лепшых ідэй... У Германіі і бізнес, і ўрад, і сістэма павышэння кваліфікацыі, і прафсаюзы — усе на адным баку, і, дзейнічаючы разам, яны рухаюцца да новых тэхналогій намнога хутчэй, чым мы".

"Нельга пакідаць усё як ёсць і пры гэтым спадзявацца на поспех пры вырашэнні задач, якія паўсталі".

"Эфектыўнай сусветную эканоміку робіць добрае партнёрства паміж урадамі і прыватным сектарам. Усё верціцца вакол аднаго: садзейнічае ўрад развіццю прадпрымальніцтва ці душыць абмежаваннямі і забаронамі".

Экзамены

Лёс не песціў Біла Клінтана. Жыццё падкідвала яму адзін экзамен за другім.

Ён нарадзіўся праз тры месяцы пасля таго, як загінуў у аўтамабільнай катастрофе яго бацька. Маці хутка паехала вучыцца на медсястру, маленькі Біл застаўся ў яе бацькоў, якія жылі ў маленькай хаце ў невялікім гарадку Хоупе. Іхні дом не меў ніякіх камунальных выгод. Таму цяпер амерыканцы не без іроніі заўважаюць, што Клінтан — апошні прэзідэнт Амерыкі, які ў дзяцінстве бегаў у туалет на двары.

Хлопчык цэлыя гадзіны праводзіў у гандлёвай лаўцы дзеда. Тут ён і атрымаў першы жыццёвы ўрок. Яго дзед, які ледзь сам зводзіў канцы з канцамі, тым не менш заўсёды даваў прадукты ў крэдыт тым, хто аказаўся "на мялі". Пазней Клінтан скажа: "Я быў тады яшчэ зусім маленькім, галавой не даставаў нават да прылаўка, але ад дзеда ўжо засвоіў, што на людзей, на якіх некаторыя глядзяць зверху ўніз, я павінен глядзець знізу ўверх".

Маці Біла выйшла замуж за гандляра аўтамабілямі Роджэра Клінтана, чыё прозвішча пазней узяў хлопчык, і яны пераехалі ў горад Хот-Спрынгс. Жылі ў дастатку, ды вотчым моцна піў і бушаваў. Пазней, калі Біл падрос, ён заступіўся за маці і папярэдзіў вотчыма, каб ён больш ніколі не падымаў руку на яе.

Цяжкае жыццё ў сям'і алкаголіка не надламала падлетка, а наадварот, загартавала яго характар. Каб неяк адысці ад невясёлых думак, выкліканых складаным жыццём у сям'і, ён "з галавой" увайшоў у школьныя заняткі і грамадскую работу. Клінтан праявіў выдатныя матэматычныя здольнасці, добра вывучыў латынь, іграў на саксафоне ў школьным аркестры, кожную нядзелю спяваў у хоры баптыстаў царквы. Ён рос даволі кантактным чалавекам, ахвотна балатаваўся на выбарныя пасады ў школе.

Менавіта гэтая стараннасць дапамагла яму пазней, пасля заканчэння Джорджтаўнскага універсітэта, у якім ён атрымаў дыплом палітолага-міжнародніка, атрымаць яшчэ і прэстыжную стыпендыю на прадаўжэнне вучобы ў славутым Оксфардскім універсітэце, што ў Англіі. Конкурс туды быў найвялікшы: на 32 месцы прэтэндавала 1200 чалавек. Клінтан трапіў у лік шчаслівчыкаў і паехаў вучыцца ва ўстанову, дзе збіраюцца самыя здольныя студэнты з усяго свету.

Цяжкі экзамен жыццё падрыхтавала яму, калі стаў губернатарам. Паліцыі стала вядома, што яго малодшы зводны брат Роджэр гандлюе какаінам, і яна звярнулася да губернатара за дазволам устанавіць назіранне за яго братам, каб засекчы саўдзельнікаў. Клінтан згадзіўся. Праз паўтара месяца яго брат быў арыштаваны і пасаджаны ў турму. "Я не ведаў, ці даруюць мне гэта брат і маці, але я быў у першую чаргу губернатарам, а ўжо потым сынам і братам, — гаварыў ён. — Гэта быў кашмар. Але я перакананы, што паступіў правільна і, бадай, выратаваў яму жыццё". Дарэчы, цяпер Роджэр працуе на тэлебачанні. Але самы моцны ўдар Клінтан атрымаў на паўторных выбарах губернатара. На іх ён пацярпеў сакрушальнае паражэнне і стаў самым маладым былым губернатарам у гісторыі ЗША. Трэба адзначыць, што раней ён стаў і самым маладым губернатарам Амерыкі. Гэту пасаду заваяваў у 32 гады.

Біл зрабіў тое, на што не адважваўся ніхто: ён аб'ехаў амаль увесь штат Арканзас і распытаў людзей, у чым яго памылкі, чаму яны галасавалі супраць яго. Многія адказвалі так: ты свой хлопец, але нос пачаў задзіраць. Другія прыпомнілі яго падатак на бензін і нумарныя знакі. Клінтан тлумачыў, што ён хацеў мадэрнізаваць шасейныя дарогі, якія сталі дрэннымі. А дзе ўзяць сродкі? Вось і ўвялі падатак. І людзі з ім згаджаліся. Некаторым не падабалася, што ён прывёў у каманду маладых, якія фанабэрыста лічылі сябе "ўсёзнайкамі". "Але ж яны ініцыятыўныя, гатовыя горы звярнуць", — даказваў Біл, і яго суразмоўцы зноў згаджаліся.

На чарговых выбарах Клінтан зноў вылучыў сваю кандыдатуру і выйграў. Пад яго кіраўніцтвам Арканзас упэўнена пайшоў угару. Пры апытанні ў 1991 годзе ўсіх губернатараў ЗША аб тым, каго са сваіх калег яны лічаць найбольш удалым, Клінтан сабраў найбольшую колькасць галасоў.

1993 г. Амерыканскі прэзідэнт Біл Клінтан прымае ў Вашынгтоне тагачаснага беларускага спікера Станіслава Шушкевіча. Калі ён прыме Аляксандра Лукашэнку?

Лепшая прамова года

Гэты здымак — дарагая рэліквія сям'і Клінтанаў. Гісторыя яго такая. Біл прадстаўляў свой штат Арканзас на семінары маладых лідэраў. У яго раскладзе была і сустрэча з прэзідэнтам ЗША у садзе руж Белага дома. Фатограф засняў момант, калі прэзідэнт Джон Кэнедзі паціскае руку 17-гадоваму Білу Клінтану. "Калі Біл вярнуўся дамоў, — успамінала яго маці, — ён адразу ж палез у сумку і дастаў гэты здымак. Паглядзеўшы на яго твар, можна было і не пытаць, кім ён хоча быць".

Так, ён з юнацтва марыў стаць прэзідэнтам. Для таго, каб адрадзіць Амерыку, каб славутая амерыканская мара стала явай для кожнага. І дасягнуць гэтага збіраўся даволі арыгінальна — праз удасканаленне адукацыі і аховы здароўя.

Першы крок да мары здзейсніў, калі ў другі раз стаў губернатарам Арканзаса. У якасці галоўнай задачы для сябе паставіў паляпшэнне сістэмы адукацыі. Ён стварыў камісію са спецыялістаў і грамадскіх актывістаў. Яе прапановы вынес на абмеркаванне Асацыяцыі настаўнікаў. Займаўся вывучэннем праблемы і сам. І прыйшоў да няпростых высноў: некаторыя настаўнікі не кампетэнтны, і каб адсеяць іх, узняць адказнасць другіх, варта было ўводзіць абавязковую праверку настаўнікаў на прафесійную годнасць. А яны ж складалі ў штаце вельмі ўплывовую палітычную сілу. Раззлаваць іх — значыць, можна зноў згубіць губернатарскае крэсла. Як быць?

Клінтан зноў рызыкнуў. Дзеля справы. Упершыню ў ЗША ўвёў такі экзамен для настаўнікаў. Пазней яго мера будзе прызнана "лепшым дасягненнем у апошнія дзесяць гадоў" і стане ўзорам для іншых штатаў пры рэформе сістэмы адукацыі. Хутка штат Арканзас па колькасці вучняў, якія паступаюць у вышэйшыя навучальныя ўстановы, пачне імкліва абыходзіць іншыя. А губернатар бярэцца за ўдасканаленне сістэмы прафесійнай падрыхтоўкі, каб павысіць шанцы спецыялістаў у рынкавай канкурэнцыі.

У 1991 годзе Клінтан выступіў з дакладам на штогадовым з'ездзе савета кіраўніцтва дэмакратычнай партыі ў Кліўлендзе. Ён гаварыў аб новым адраджэнні Амерыкі — праз удасканаленне адукацыі і аховы здароўя. Па прызнанню многіх аглядальнікаў, гэта была лепшая палітычная прамова года. Стала зразумелым, што ў краіне вырас яркі кандыдат на пасаду прэзідэнта.

Не пытай, а падумай...

"Накіроўваючы позірк у будучыню, варта ўсведамляць, што самым высокім парогам, які нам давядзецца пераадолець ужо ў бліжэйшы час, — пачаў Клінтан, раскрываючы змест свайго паслання аб становішчы ў краіне, — з'яўляецца атрыманне ўсімі амерыканцамі лепшай у свеце адукацыі. Гэта задача нумар адзін, якую я стаўлю перад сабой на бліжэйшыя чатыры гады".

Гэта кідкая заява прагучала зусім нядаўна. І ўразіла многіх у свеце. Сваёй маштабнасцю і высакароднасцю мэт. Прэзідэнт ЗША ставіць задачу: кожны дванаццацігадовы школьнік павінен быць на ты з "Інтэрнетам", кожны васемнаццацігадовы — мець магчымасць займацца ў каледжы, кожны дарослы амерыканец — мець магчымасць вучыцца ўсё жыццё. Ён вылучае дзесяць прыярытэтных напрамкаў і выдзяляе для іх рэалізацыі беспрэцэдэнтную суму грошай — болей за 50 мільярдаў долараў у год. У прыватнасці, мяркуецца распачаць агульнанацыянальную кампанію за павышэнне якасці адукацыі, пабудаваць лепшыя школы і падрыхтаваць лепшых настаўнікаў, пачынаць працэс навучання з першых дзён жыцця дзіцяці, для чаго заахвочваць бацькоў размаўляць са сваімі немаўлятамі, спяваць ім і чытаць кнігі адразу ж пасля нараджэння... бо вучоныя прыйшлі да вываду, што эмацыянальнае і інтэлектуальнае развіццё дзяцей пачынаецца адразу ж пасля з'яўлення іх на свет. І галоўнае — вучыць дзяцей быць грамадзянамі...

Вядома, што самае эфектыўнае ўкладанне сродкаў — у адукацыю і ахову здароўя. Краіна, якая не шкадуе на гэта грошай, мае перспектыўную будучыню.

Яшчэ не сціхлі дыскусіі вакол адукацыйнай праграмы Клінтана, як ён зноў рашуча падышоў да мікрафона і зрабіў сенсацыйную заяву перад удзельнікамі брыфінгу наконт малазразумелай для многіх з'явы — кланіравання. "Нядаўняе адкрыццё ў галіне кланіравання жывёлы, — пачаў ён, — можа прынесці вялізныя выгоды, даючы нам магчымасць рэпрадуцыраваць найбольш прадукцыйныя гатункі сельскагаспадарчых культур і пароды жывёл, разлічваць на стварэнне новых, рэвалюцыйных метадаў лячэння, на разгадку вялізных генетычных таямніц. Разам з тым, як гэта было ў свой час з атамам, цяперашняе адкрыццё звязана не толькі з выгодамі і перавагамі, але і сур'ёзнымі вынікамі і адказнасцю... Адкрыццё, аб якім ідзе размова, звязана з трывожнай перспектывай таго, што надыдзе дзень, калі з нашага ўласнага генетычнага матэрыялу можна будзе ствараць дакладныя копіі чалавека — клоны. Мы яшчэ многае не ведаем аб кланіраванні. Але нам вядома наступнае: любое адкрыццё, якое тычыцца спосабаў стварэння чалавека, з'яўляецца ўжо не проста вынікам навуковага даследавання, а праблемай маральнага і духоўнага парадку. Вядома, прымаць рашэнні ў гэтым накірунку трэба з асаблівай адказнасцю не толькі перад сённяшнімі пакаленнямі, але не ў меншай ступені перад будучымі.

Прэзідэнт дае распараджэнне Нацыянальнай кансультатыўнай камісіі па біяэтыцы дасканала вывучыць усе магчымыя наступствы новага адкрыцця вучоных і падрыхтаваць магчымыя рэкамендацыі па прадухіленню злоўжыванняў. І адначасова робіць рашучыя крокі па кантролю над ходам распрацоўкі і яе фінансавання. Каб грамадства атрымала "магчымасць падумаць над гэтай праблемай у катэгорыях веры, сям'і, філасофіі і жыццёвых каштоўнасцей, а не толькі навуковых катэгорыях".

Вось толькі дзве апошнія акцыі прэзідэнта ЗША. З вельмі многіх. Каб зразумець іх сэнс і велічнасць прэзідэнта Клінтана, варта прачытаць яго радкі:

"Падлеткам я пачуў гарачы заклік Джона Кэнедзі: "Не пытай, што твая краіна можа зрабіць для цябе, а падумай, што ты можаш зрабіць для яе". Затым, калі я быў студэнтам, прафесар Кэрал Куіглі растлумачыла гэты заклік так: Амерыка — найвялікшая краіна ў гісторыі чалавецтва, бо яе народ заўсёды верыў у дзве вялікія ідэі — заўтрашні дзень можа быць лепшым за сённяшні і кожны з нас нясе за яго сваю асабістую маральную адказнасць".

Задумаемся над гэтымі словамі.

Іван МАКАЛОВІЧ.

Президенту Республики Беларусь А.Г.Лукашенко
Министру по чрезвычайным ситуациям Республики Беларусь И.А.Кенику
Министерству обороны Республики Беларусь А.И.Чумакову

Обращение

Мы, военнообязанные, были призваны Мозырским городским военным комиссариатом на специальные сборы и привлечены для выполнения работ, связанных с ликвидацией последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС в 1986—1989 годах. Наша воинская часть 98312 была сформирована на базе в/ч 42273 города Калинковичи 29.05.86 г.

В 1988 году в соответствии с директивой главного штаба ВС СССР от 12.05.88 г. N 314/8/0601 наша часть была передана в состав Киевского военного округа. И на основании директивы начальника Главного штаба Вооруженных сил Украины от 14.04.93 г. N 63 воинская часть 98312 входит в "Перечень воинских частей, учреждений, предприятий и организаций, личный состав которых принимал участие в работе по ликвидации последствий аварии на ЧАЭС в зоне отчуждения".

А в начале этого года в Мозырский городской военный комиссариат пришла телеграмма Начальника ОМУ N 5/125 от 27.01.97 г. за подписью ВРИО Гомельского ОВК полковника А.Киселева. В этой телеграмме говорится, что наша часть дислоцировалась в населенном пункте Ораное Киевской области и в Центральном архиве Министерства обороны нет сведений о работе этой части в 30-километровой зоне, зоне первоочередного и последующего отселения. В связи с этим нам предложили сдать удостоверения ликвидаторов ЧАЭС. Мы отказались это сделать.

Дело в том, что в пункте Ораное находилось почтовое отделение, через которое мы получали корреспонденцию, а сама воинская часть 98312 находилась за несколько километров от этого населенного пункта. И по характеру своей работы наша часть входит в "Перечень воинских частей, учреждений, предприятий и организаций, личный состав которых принимал участие в работе по ликвидации последствий катастрофы на ЧАЭС в зоне отчуждения".

Общее собрание военнообязанных воинской части 98312 считает, что "липовых" чернобыльцев среди нас нет, мы честно выполняли свой долг, многие из нас стали инвалидами, некоторых уже нет в живых. Мы возмущены черствостью аппарата МЧС, который даже не соизволил занести воинскую часть 98312 в Центральный архив Министерства обороны, в Перечень ликвидаторов на ЧАЭС.

На основании вышеизложенного просим Министерство по чрезвычайным ситуациям определиться со статусом военнообязанных воинской части 98312, призванных на специальные сборы и привлеченных для выполнения работ, связанных с ликвидацией последствий катастрофы, согласно Закону Республики Беларусь "О социальной защите граждан, пострадавших от катастрофы на ЧАЭС" от 22.02.91 г., определить назначение пенсий по возрасту согласно разъяснению Министерства социального обеспечения Республики Беларусь от 28.10.92 г. о льготном пенсионном обеспечении участников ликвидации последствий катастрофы, в соответствии со статьей 45 Закона Республики Беларусь "О социальной защите граждан, пострадавших от катастрофы на ЧАЭС".

Военнообязанные в/ч 98312
Громович В.А.
Козлов Л.В.
Черновалов Л.И.
Конышкин Н.Е.
Родиошкин П.И.
(всего триста тридцать ликвидаторов).

Творчество читателей

Гаврилиада

(фермерская быль)

Стать фермером решил Гаврила,
Купить свой трактор он хотел.
Но кредита молодцу не дали,
Как ни крутился, ни потел.
Сражался насмерть с бюрократом,
Учился, мыслил и... учил,
А за ближайшим поворотом
В кармане фигу получил.
Над агротехникой кряхтел —
Народ свой накормить хотел...
Да не усердствуй ты, Гаврила,
А истину послушай вот:
На фермерство зариться может
Мошенник или полный идиот.
Год посражался...
Два и три.
Гаврила аж сопрел снутри —
На всех людей плевать хотел.
Не в ту он сторону смотрел —
Кредит не получил,
зато
отлично
Он знает всех —
от райсельпрода
и
до президента —
ЛИЧНО.

Леонид ТОЛМАЧЕВ.

"Непричесанные" мысли

Куда бы уехать?

Здравствуй, уважаемая редакция!

Не так давно я стал покупать вашу газету. Это как глоток свежего воздуха. Конечно, я со всем согласен, что вы пишете в своих статьях. Скорее всего, результаты референдума подтасованы. Я разговаривал со многими людьми. Мало кто поддерживает все идеи и начинания А.Лукашенко (не хочется писать "нашего президента", я его не выбирал).

Непонятно только, за что белорусскому народу дан этот "подарок". Намного легче было бы, если бы через год-два замаячила перспектива переизбрания президента или если бы ныне существующий президент хоть немного считался с мировым сообществом и не искал себе врагов в лице США. Но перспективы нерадостные, и ощущаешь себя крысой на тонущем корабле. Невольно приходят мысли, как бы куда уехать. Если бы имел хорошие перспективы, давно бы уже покинул корабль.

Письмо немного сумбурное, но я ощущаю себя чужим на своей Родине. Что делать — не знаю. До свидания. Подписаться боюсь.

Брест.

От редакции. *Скажете, странное письмо. Нет, не странное. Задумаемся глубже.*

Наши друзья

Спасибо тебе, Кеша!

Кому-то кажется, что он не блещет красотой. Небольшого роста, коренастый, с крепкими коротенькими ножками — иногда его вид вызывает снисходительные ухмылки взрослых. Но малышня его обожает. И не только за то, что он позволяет им "садиться себе на голову" и послушно выполняет все прихоти любознательных сорванцов, но и потому, что он очень добрый и у него прекрасные печальные глаза и красивые волосы.

К сожалению, он не распоряжается своим свободным временем. У него много начальников, и они очень любят командовать, даже частенько позволяют себе "взгреть" его. Бывает, и он огрызнется в ответ. Хотя, надо сказать, он неплохо зарабатывает, но все барыши, к сожалению, достаются начальству. А он смиренно довольствуется овсянкой на завтрак, обед и ужин. Как вы думаете почему?

Да потому, что это маленький симпатичный пони Кеша, который в минском парке Горького по выходным без устали катает на себе неугомонных малышей. Кеше уже шесть лет. Он мудрый и снисходительный. Бывает, правда, что слегка хватанет зубами своего погонщика за мягкое место, чтобы тот не слишком усердствовал с прутиком. Иногда Кеша попрошайничает, если увидит у какого-нибудь мальчугана вкусную сдобную булку...

В этом году весна, к сожалению, не часто радовала нас хорошей погодой. Но наступает лето, а с ним солнце и тепло. И каждые субботу и воскресенье в парке Горького выстраиваются в длинную очередь дети, которые хотят покататься на маленькой симпатичной лошадке с печальными глазами.

Спасибо тебе, Кеша!

Анна СОУСЬ.

Знайте ...

Святыни народа — вечны!

Хочу разъяснить еще раз всем недоброжелателям всего белорусского: народы не виноваты в том, что их святыни использовали в своих темных делах те или иные авантюристы.

Во время Великой Отечественной войны власовцы (РОА) и бандеровцы (ОУН) также прибегли к национальной символике своих народов. Теперь эти некогда дискредитированные флаги-гербы являются государственной символикой как Российской Федерации, так и Украины.

Наш же исторический герб "Погоня" фактически использовался официально уже в 1295 году в Великом Княжестве Литовском. А бело-красно-белые флаги во время Грюнвальдской битвы (1410 г.) повсеместно реяли над полками литвинских (читай — белорусских) воинов. Именно тогда объединенные славянские войска повергли ниц тевтонских псов-рыцарей.

Так что акцентировать внимание на том факте, что в 1942 году наместник Гитлера в Беларуси Вильгельм Кубе "родил" эти символы белорусским коллаборационистам, — это все равно что выдергивать из контекста некую мизерную долю исторической правды, зная при этом, что в природе (и в истории тоже) ничего идеального нет и быть не может. Такова диалектика. Но уж если руководствоваться подобными принципами выдергивания "частиц", то как понимать известный выверт периода начала второй мировой войны, когда после присоединения Западной Беларуси к БССР в Бресте (и Львове одновременно) состоялся совместный советско-германский военный парад войск, во время которого в Бресте красный флаг СССР и полотнище с паукообразным крестом III рейха дружно реяли рядом? И что характерно, закончился сей союзнический совместный парад регулярных войск обменом знамен. Да, советский комкор Кривошеин и гитлеровский генерал Гудериан на прощание пожали друг другу руки и обменялись государственными флагами соответственно... Вот она какая непричесанная правда из контекста советской истории.

Поэтому в свое время группе депутатов Верховного Совета Республики Беларусь, написавшей письмо-обращение к президенту А.Лукашенко с просьбой инициировать проведение республиканского референдума по вопросам отношения населения Беларуси к государственной символике, следовало бы напомнить и про 22 сентября 1939 года, про те реверансы, когда штандарты двух доминант Европы — СССР и Германии — развевались вместе: древко к древку. Ан нет! Этой группе депутатов Верховного Совета Республики Беларусь 12-го созыва нужна была односторонняя улика, компромат... И не только им одним.

В результате майского (1995 года) референдума бело-красно-белый флаг и герб "Погоня" Республики Беларусь были заменены ("по воле народа", разумеется) на прежние советские символы (или почти на прежние советские символы).

Насколько они вечны — покажет время!

Александр ШУСТОВСКИЙ.

г.Борисов.

Привет из деревни

Как я пообщался с президентом по "прямой линии"

Недавно белорусское телевидение предложило очередное телешоу с участием "всенародно избранного" и, надо полагать, вскорости "горячо любимого" президента. По замыслу организаторов в прямом эфире должно было произойти очередное общение А.Лукашенко с народом посредством так называемой "прямой линии".

В течение почти трех часов президент усердно внушал электорату истинную праведность избранного им курса ко всеобщему благоденствию, которое, как он дал понять, хотя возможно и не скоро, но все же будет.

То, что было предложено многомиллионной телеаудитории и приглашенным в телестудию, не отличалось какой бы то ни было новизной, если не считать, что в центре всего этого действа было все же последнее событие — подписание договора о союзе между Беларусью и Россией и его пропагандистское обслуживание.

Главному участнику и телегерою настоящего зрелища ассистировали трое, надо полагать, "чэсных" тележурналистов. Кроме этого, где-то в укромном месте телестудии расположились телефонистки, которые обязаны были поддерживать связь со всеми желающими пообщаться с президентом, но находящимися за стенами телестудии. Для таких желающих были названы номера телефонов.

Хотя я раньше никогда в подобных мероприятиях особого желания принять участия не изъявлял, на этот раз не избежал соблазна пообщаться с президентом, еще в недалеком пршлом моим кумиром, и задать ему два вопроса.

Первый: поборол ли президент в нашем государстве коррупцию и как обстоит дело с нею в руководящих эшелонах власти в настоящее время?

Второй. В соответствии с Конституцией президент является гарантом защиты законных прав и интересов граждан. Я в недавнем прошлом его избиратель, кстати, именно за это и пострадавший от коррумпированных кебичистов, которые потом ловко перемахнули в его команду, в течение более чем полутора лет добиваюсь восстановления закона и справедливости, однако тщетно. Неоднократно обращался к самому президенту, но все мои обращения возвращаются для рассмотрения либо тем, кто является виновником всего этого, либо их покровителям на один властный этаж выше. Вот почему меня интересовал вопрос, насколько соответствует действительности утверждение о том, что президент является гарантом защиты законных прав и интересов граждан, о чем так много говорилось накануне ноябрьского референдума.

На протяжении всей телепередачи я пытался дозвониться в телестудию, не прекращая крутить диск телефона. Однако все мои усилия были тщетными. Подключил приятеля к этому делу, попросив параллельно попробовать набрать заветные телефоны. Однако и у него ничего не получалось. Набрал межгород, но телефонистка, услышав номер телефона, засмеялась и сказала, что я уже шестой человек, который пытается дозвониться в телестудию. По окончании телепередачи я, снимая свой заказ, поинтересовался: "Так дозвонился ли кто-нибудь?" Ответ был такой: "Нет". Я понял, что в телестудии особо никто и не ждал вопросов телезрителей, тем более что за все время телепередачи их было озвучено не более двух-трех, если не ошибаюсь. Более того, на этот раз никто, в том числе и президент, не удосужились, как подобает и как водится в подобных случаях, сделать дежурное обещание о том, что все вопросы, заданные телезрителями во время "прямой линии", будут внимательно изучены и на них будут даны надлежащие ответы.

Как мне кажется, в этом кроется не просто досадная случайность или просто забывчивость главных организаторов и участников пропагандистского телешоу. В этом есть нечто большее и значительное. И хотя спустя несколько дней пресс-секретарь президента на своей пресс-конференции попытался устранить допущенную оплошность, сообщив, что на все вопросы, поданные президенту телезрителями (а их, по словам пресс-секретаря, поступило более трехсот), будут даны обстоятельные письменные ответы, все же недоверие и неприятный осадок остались.

Николай УЛАСЕВИЧ,
учитель-географ общеобразовательной школы, член Объединенной гражданской партии.

Островецкий район.

Легенда

Окутана туманами Белая Русь...

Теплое весеннее солнце отогрело загрубевшую землю. Мелодичные птичьи голоса доносят до слуха непринужденную суету оживления природы. Вот и прилетевший скворец уже занят чем-то своим, обыденным. Только люди прислушиваются к натруженным громкоговорителям. Так и хочется вымолвить иногда: "Все у вас не как у людей..."

И вспоминается народная легенда, которую мне в детстве рассказывала бабушка. Сказ она вела про речку Чернявка, что в Молодечненском районе. Реченька маленькая, но весной она всегда выходит из берегов.

Очень давно жили здесь древние люди. Трудились, охотились, берегли стариков, уважали своих мудрецов. Но вот однажды из далеких краев на их земли пришли чужаки. Их приняли, помогли обустроиться, поделились самым насущным. Проходили дни, годы...

Однажды одному воину приглянулась местная девушка. "Будет мне хозяйка и жена", — думал он. Но девушка не любила его. И пришелец своим мечом убил ее. Эту девушку звали Русинка.

Собрался совет старейшин. По тогдашнему обычаю убитую девушку сожгли на костре. А когда пламя огня погасло, все увидели, что дым окутал и ближние, и дальние земли. А наутро вместо дыма на земле осел белый туман. Он ослепил взоры пришельцев, и люди стали забывать, кто они и откуда...

А три подруги Русинки — Менеска, Молодичка и Виленка покинули мир людей, ушли в дремучий лес. И в народе говорили, что одна превратилась в музыку, другая — в сказку, а третья — в цветок папоротника ("папараць-кветку"). Виленка была черноволосая, и потому речку, протекавшую в тех местах, назвали Чернявка.

Но до сих пор не растопили женские слезы суровые сердца пришельцев. Стремятся они к счастью, но не видят его под ногами, потому что окутана белыми туманами Русинки их вторая Родина — Белая Русь. А три города — Минск, Молодечно, Вилейку назвали именами подружек Русинки. Вглядитесь, может, найдете в них черты музыки, сказки, цветов...

Владимир РУСЕЦКИЙ,
член Союза журналистов Беларуси.

Народная Воля 22 МАЯ 1997 г.

Российская Федерация

Вслед за указом о декларации доходов и имущества последуют другие шаги по борьбе с коррупцией

Президент России Борис Ельцин в своем радиообращении обещал, что вслед за подписанным им указом о декларировании госчиновниками доходов и имущества "обязательно последуют другие шаги" в борьбе с коррупцией.

Как подчеркнул президент, подписанный указ — не кампания. "Это звено в цепи мер, бьющих по самым корням коррупции", — сказал он.

"Не нужно призывов, гневных передовиц, поиска "козлов отпущения" для публики. Нужны конкретные меры. С них и начнем", — заявил Б.Ельцин. По словам президента, его задача — "покончить с положением, когда государственная служба становится источником обогащения".

Б.Ельцин также подчеркнул, что согласно указу, все, в том числе высшие чиновники, обязаны предоставить декларацию о своих доходах и имуществе, начиная с президента и премьер-министра. Это члены правительства, руководящие работники ведомств, региональные руководители, депутаты Госдумы. Каждый из них заявит сведения не только о своем имуществе и доходах, но также и об имуществе и доходах семьи.

По словам президента, декларации должны быть заполнены в течение двух месяцев с момента опубликования указа.

Б.Ельцин сообщил, что исполнение своего указа начнет с себя. В ближайшее время он намерен опубликовать декларацию о доходах и имуществе президента и его семьи.

Как подчеркнул президент, необходимо разобраться, как у того или иного руководителя обстоят дела с недвижимым имуществом: дачами, квартирами, земельными участками, имеется ли у него движимое имущество, какие были получены ссуды и кредиты, есть ли счета за рубежом, владеет ли он ценными бумагами.

По словам президента, сведения об имуществе и доходах будут доступны общественности. Журналисты могут сделать запрос и получить информацию о доходах и имуществе любого интересующего их чиновника, подчеркнул Б.Ельцин.

Б.Ельцин подчеркнул, что "это — не начало репрессий". "Никто не запрещает быть сегодня богатым. Но деньги нужно зарабатывать честно. Их источником не должен быть высокий государственный пост".

Литва

Альгирдас Бразаускас "очень положительно" оценивает договоренности между Россией и НАТО

Президент Литвы Альгирдас Бразаускас "очень положительно" оценивает достижение договоренностей между Россией и НАТО.

Комментируя отношение Литвы к расширению НАТО, А.Бразаускас в очередной раз подчеркнул, что "цель Литвы не меняется — задача достижения членства в НАТО остается в силе". В связи с этим он напомнил, что руководители стран, претендующих на членство в НАТО, в том числе и президент Литвы, приглашены прибыть в Мадрид на саммит стран членов альянса. По его словам, это "является положительным явлением". "Это означает, что мы не оставлены за бортом", — сказал А.Бразаускас. Затем добавил: "Приглашение руководителей стран-претендентов в Мадрид подтверждает, что добившиеся членства в НАТО государства не разделены на группы, и это тоже является хорошим признаком".

Президент выразил надежду, что 27 мая в Париже будет подписан документ, регламентирующий отношения между Россией и НАТО, а это, по убеждению А.Бразаускаса, "значительно облегчит принятие решений в Мадриде или накануне мадридского саммита".

По материалам Интерфакса.

Туркмения

Среднемесячная зарплата в республике — 18 долларов

Бьюсь об заклад: нигде вы не увидите столько золота, как в Средней Азии, и особенно в Туркмении. Кажется, нет в Туркмении ни одной девушки, которая не ослепила бы собеседника золотым блеском улыбки. Причем коронки делают на здоровые зубы. Уж как только власти когда-то не боролись с этим явлением, но оказалось, что истребить людскую тягу к желтому металлу стало возможным только сейчас, когда нужно думать о том, как прокормить детишек, которых в туркменских семьях мал мала меньше. Так припирает нужда, что некоторые матери золотые зубы выдергивают, чтобы с голода не погибнуть.

И тем не менее в Туркмении не любят жаловаться. На тему о том, как кому живется, люди избегают всяческих разговоров. Одна местная жительница под большим секретом рассказала: "Недавно с родственницей из Саратова по телефону разговаривала. Посетовала, что холодильник пустой. А через день из "органов" ко мне домой пришли: раскрыли холодильник — убедились, что действительно пустой. Благодаря им хоть зарплату вовремя получила. Кроме "спасибо", ничего не могу в их адрес сказать".

Андрей ЧЕРЕМНЫХ.

"Час пик".

В Туркменистане учреждена медаль "За любовь к отечеству" с профильным изображением президента С.Ниязова в расходящихся лучах солнца.

Жан Маре создан, чтобы быть любимым

Едва присев на канапе в своей шикарной, но небольшой квартирке в Париже, он беспокойно спрашивает: "У вас есть сигареты? С тех пор, как я бросил курить, я курю только сигареты марки ККД — Кто Какие Даст". И Жан Маре смеется своим чистым громким смехом.

Ему 83 года, а так и хочется сказать, что он почти не изменился. Прекрасные волосы, правда, чуть оплывшая фигура. Исполнитель многих замечательных ролей, одетый в черное, он похож на патриарха сцены, заблудившегося в декорациях своих воспоминаний.

Жадно затягиваясь сигаретой, Маре говорит, как бы извиняясь: "Я начал курить в тридцать лет, чтобы сломать голос, посчитав, что он не соответствует моей внешности".

Актер всегда искренен. Он не принимает позицию разочарования. По его словам, на протяжении десятилетий в его жизни было много удач и одна особенно большая — это встреча с Жаном Кокто. "Он был само великодушие, — рассказывает Маре. — К кому бы он ни обращался — к студентам или машинисткам — он говорил с ними как с равными. Даже общаясь со мной, таким глупым и некультурным. У нас был общий девиз: "Любить!". Когда в 1963 году этого человека не стало, я без обиняков заявил своей матери, что предпочел бы умереть вместо него".

Кокто научил его многому, но только не живописи красками, хотя ценил талант друга как художника. Писать кистью Маре научился сам. "Я начал заниматься живописью в 10 лет, но никогда не брался за кисть, — вспоминает актер. — Уже намного позже, когда я был знаком с Кокто, я осмелился принести в его студию в Сен-Жан-Кап-Ферра краски. Он поддержал мой порыв и приготовил для меня холст. Потом я показал ему написанный мною пейзаж. На нем было изображено место в Радике, где Кокто любил проводить время. Кокто повесил картину в своем доме. Однажды пейзаж попался на глаза Пикассо. "Кто это написал? — воскликнул он. — Если картина продается, я бы купил ее..." Я так никогда и не узнал, была ли это шутка, но каждый раз при нашей встрече Пикассо спрашивал меня: "Когда ты напишешь мой портрет?"

Жан Маре-актер восхищал своей игрой поколения театралов и любителей кино, всех без исключения — и элиту, и простых людей. Человек, побывавший Нероном, Эдипом, Сирано де Бержераком, Королем Лиром и Фантомасом, выполнивший огромное количество трюков без дублеров, принимает вид озорного ребенка и признается: "Я провел свою жизнь в забавах. Когда актеры жалуются на усталость и тяжесть своей профессии, мне хочется рассмеяться. Меня никогда не утомляли роли, разве что Сирано и Король Лир. Я когда-то работал на заводе и должен вам сказать, что быть несколько часов на сцене менее утомительно, чем стоять по восемь часов в день у конвейера".

Когда у него спрашивают о планах на будущее, он отвечает со смехом: "В моем возрасте можно заболеть со дня на день. Я заранее смирился с этим. В жизни я хотел прежде всего быть счастливым. Для этого нужно мириться с неизбежным: со старостью, с болезнью. Нужно уметь платить..."

Бернар ПИВО,

"Либерасьон", Париж.

Бороться с Лебедем сможет лишь Лужков?

Бывший глава Совета безопасности при президенте и кандидат в президенты Александр Лебедь заявил, что видит лишь одного серьезного соперника на высший государственный пост в России. Это — мэр Москвы Юрий Лужков.

И А.Лебедь, генерал запаса, отправленный Борисом Ельциным минувшим летом в отставку и Ю.Лужков считаются главными кандидатами на следующих президентских выборах, которые должны состояться в 2000 году.

Агентству Интерфакс А.Лебедь сказал, что не боится конкуренции Бориса Немцова, который совсем недавно пошел вверх. "Я очень хорошего мнения о Б.Немцове, но, уверен, он не сумеет подготовиться к выборам", — заявил А.Лебедь.

37-летний Б.Немцов стал главным игроком команды Б.Ельцина после мартовского реформирования Кабинета и передачи ответственности за экономическую политику в руки сторонников рынка. Б.Немцов, которого считают возможным наследником Б.Ельцина, является сейчас первым вице-премьером, ответственным за энергетический сектор и ресурсы (газ), реформирование монополизма железной дороги и сферы телекоммуникаций.

Рейтер — БНС.

Статистика: в чью пользу?

В Польше свинина в два с лишним раза дешевле, чем в Беларуси

В последние месяцы официальная пропаганда изо всех сил пытается убедить всех нас в том, что якобы наметился рост экономических показателей, республика уверенно выбирается из кризиса. Если это так, то жизнь наша должна улучшаться, стол наш должен становиться богаче. Но как он может быть богаче, если в долларовом исчислении зарплата падает, а цены на продукты питания растут не по неделям, а по дням. Мясо, молоко и другую гастрономию выгоднее покупать в соседних странах, чем в своих магазинах. Это подтверждает и таблица, подготовленная к третьему собранию депутатов Верховного Совета Республики Беларусь 13-го созыва И.Никитченко, заместителем председателя Национального экономического совета, профессором, членом-корреспондентом Академии наук Республики Беларусь. Внимательно вглядитесь в цифры, сравните, проанализируйте...

Продукты	Цены в долларах США		
	Беларусь	Украина	Польша
Говядина	1,66—3,54	1,48	0,6—1,87
Свинина	2,37—3,08	1,94	1,1—1,13
Мясо птицы	2,13—2,82	2,18	0,4—1,5
Молоко*	0,17—0,2	0,35	0,2—0,3
Масло сливочное	2,54—4,35	3,36	1,7—2,3
Масло подсолнечное	1,0—1,67	0,87	0,5—0,7
Сахар	0,5—0,65	0,52	0,4—0,5

*Примечание: в Беларуси жирность молока 1,5%.

Валерый Цапкала ўручыў даверчыя граматы прэзідэнту ЗША

Рэспубліка Беларусь мае намер будаваць сваю палітыку ў адносінах да ЗША ў напрамку канструктыўнага супрацоўніцтва.

Аб гэтым заявіў Надзвычайны і Паўнамоцны пасол Беларусі ў ЗША Валерый Цапкала ў ходзе гутаркі з прэзідэнтам гэтай краіны Білам Клінтанам пасля цырымоніі ўручэння яму даверчых грамат.

Крыстофер Уілабі пакідае Беларусь

Кіраўнік Беларускага прадстаўніцтва Сусветнага банка Крыстофер Уілабі ў сувязі са сканчэннем тэрміну знаходжання на Беларусі сустрэўся з прэм'ер-міністрам С.Лінгам і падзякаваў яму за плённую сумесную работу банка з урадам.

БелТА.

Навіны з Эстоніі

Эстонія адмовілася ад "чырвоных" пашпартоў

Агульнаграмадзянскія пашпарты былога СССР у якасці дакументаў, што сведчаць асобу, цяпер не з'яўляюцца сапраўднымі ў Эстоніі.

Іншаземцы, якія жывуць у гэтай дзяржаве і якія не падалі своечасова хадайніцтвы аб атрыманні новага пашпарта, могуць сутыкнуцца з сур'ёзнымі праблемамі. З "чырвоным" пашпартам немагчыма будзе перасекчы граніцу, зарэгістраваць шлюб, з'явяцца цяжкасці, напрыклад, у справаводстве з банкамі і натарыусамі. Па той або іншай прычыне многія людзі апынуцца ў сітуацыі, калі ў іх больш няма законных дакументаў.

У сувязі з гэтым актыўна распаўсюджваюцца чуткі, што новых нелегалаў будуць высылаць з краіны. Аднак кіраўніцтва Дэпартамента грамадзянства і міграцыі Эстоніі афіцыйна заявіла аб тым, што аб высылцы такіх людзей з краіны гаварыць рана, бо адносна нелегалаў павінна быць прынята рашэнне на дзяржаўным узроўні.

Талін.

ЭТА — БелТА.

Провал, еще провал

Хронология "шпионских" скандалов в США

1980 год

Дэвид Барнетт, бывший агент ЦРУ. Признал себя виновным в шпионаже в пользу СССР, который он осуществлял в 1976—1978 гг. во время своей службы в Индонезии и результатом которого стало разоблачение 30 американских агентов. Стал первым агентом ЦРУ, обвиненным в шпионаже.

1985 год

Ричард Миллер, бывший сотрудник ФБР. Приговорен к 20 годам лишения свободы за шпионаж в пользу СССР, 6 мая 1994 г. досрочно освобожден из тюрьмы. Стал первым агентом ФБР, изобличенным в шпионаже.

Джон Энтони Уокер, отставной моряк ВМС США, специалист по средствам связи. Признал себя виновным в передаче секретных сведений разведке СССР и привлечении к шпионской деятельности своего сына Майкла Уокера, брата Артура Уокера (отставной военный моряк, осужден за шпионаж в 1985 г.) и Джерри Уитуорта (отставной военный моряк, осужден в 1986 г. по тому же обвинению).

Эдвард Ли Говард, бывший сотрудник ЦРУ. Бежал в СССР накануне ареста по обвинению в раскрытии советской разведкой ряда агентов ЦРУ в Москве.

1986 год

Рональд Пелтон, бывший сотрудник Агентства национальной безопасности (АНБ) США. Признан виновным в продаже СССР сверхсекретной разведывательной информации.

1987 год

Клейтон Лаунтри, бывший сержант морской пехоты США, служивший в посольстве США в Москве. Приговорен к 30 годам тюремного заключения за шпионаж в пользу СССР.

1989 год

Феликс Блок, бывший американский дипломат. Уволен из аппарата Государственного департамента США в связи с выдвинутым против него обвинением в шпионаже в пользу СССР. За недостатком улик к уголовной ответственности привлечен не был.

Арнольд Несбитт, гражданин США. Арестован по обвинению в попытке передачи информации советским властям.

1994 год

Олдрич Хейзен Эймс, бывший кадровый сотрудник ЦРУ. Осужден на пожизненное заключение за шпионаж в пользу СССР, затем — России. Привлечен к ответственности вместе с женой Марией дель Росарио Касас.

1995 год

Субрахманьян Кота, американец индийского происхождения, директор фирмы "Бостон групп компьютер". Обвинен в шпионаже в пользу бывшего СССР. По предварительным данным, в 1985—1990 годах передавал КГБ СССР данные по новейшим военным технологиям. Работал совместно с индийским бизнесменом Алуру Прасада, арестованным 8 октября 1995 г. в США, — "дело индийских бизнесменов".

1996 год

Роберт Стефан Липка, бывший сотрудник Агентства национальной безопасности (АНБ) США. Арестован 23 февраля 1996 г. по обвинению в шпионаже в пользу СССР в 1960—1970 гг.

Кукт Лессентиен, бывший инструктор школы ВМС США в Орландо (штат Флорида), специалист по ядерным энергетическим установкам подводных лодок. 28 ноября 1996 года приговорен к 27 годам тюремного заключения за попытку передать секретную информацию представителю посольства РФ в Вашингтоне.

Гарольд Николсон, кадровый сотрудник ЦРУ. 16 ноября 1996 г. арестован по обвинению в заговоре с целью шпионажа в пользу России. Начало судебного процесса над Николсоном — 10 марта 1997 года.

По сообщению американских СМИ, в конце 1996 года ФБР начало проведение проверки деятельности шести служащих Государственного департамента США, ЦРУ и других правительственных организаций. Поводом к расследованию стали показания осужденного в 1994 году за шпионаж в пользу СССР — РФ О.Эймса, согласно которым они подозреваются в сотрудничестве со спецслужбами СССР, затем России. Сообщается о возможных арестах.

Без грифа "Секретно"

Война велась из-за нефти?

Как известно, 12 мая президент России Б.Ельцин и президент Чечни А.Масхадов в торжественной обстановке подписали в Кремле мирный договор. Руководители двух стран заявили, что он кладет конец войне, продолжавшейся 400 лет.

Между тем президент Азербайджана Гейдар Алиев, побывав недавно в Турции, поставил большой жирный крест на целях, которых добивалась Россия в войне с Чечней. Глава Азербайджана заявил, что Баку отдает предпочтение не российскому варианту транспортировки каспийской нефти, а турецкому.

Теперь получается, что Россия даже в экономическом плане совершенно напрасно вела кровопролитную войну на территории Чечни. Напрасно погибло около 100 тысяч человек, разрушены и сожжены десятки городов и сел.

Этот факт ни разу не обнародовался официально, однако наблюдатели убежденно говорили, что российско-чеченский конфликт разгорелся после того, как Азербайджан объявил о своем намерении разрабатывать крупнейшее нефтяное месторождение на Каспии и начал сколачивать международный концерн, который бы осуществил этот проект.

Желающих заработать на азербайджанской нефти оказалось немало, поэтому проблем с добычей не возникло. Загвоздка была в другом: как переправить добытую нефть на международные рынки? Азербайджан имел возможность делать это по трубопроводу, проложенному еще в советское время через территорию Чечни к Черному морю. Далее нефть можно было закачивать в танкеры и увозить куда надо.

Россия, заявив о своем желании участвовать в Каспийском нефтяном консорциуме, предложила именно этот вариант, естественно, за немалую цену. Но были проблемы. Во-первых, в Чечне к тому времени взял власть и провозгласил независимость Джохар Дудаев. Получалось, что Россия не имела права распоряжаться частью своего нефтепровода. Пришлось бы договариваться (и делиться!) с Чечней.

Во-вторых, Турция, которая предлагала построить новый нефтепровод через свою территорию, заявила о том, что намерена ограничить объемы транспортировки нефти через Босфор и Дарданеллы — якобы заботясь об экологии и в целях безопасности мореплавания.

Россия, однако, продолжала настаивать на своем варианте, обещая устранить все препятствия: усмирить Чечню и договориться с Турцией. Результат известен: не решив проблему военным путем, Россия принялась составлять мирное соглашение.

Тем временем руководитель Азербайджана Г.Алиев осторожно прорабатывал другой вариант: сначала договорился с Грузией о возможном совместном строительстве нефтепровода в "южном варианте". Заодно он договорился и с Леонидом Кучмой — подписал с Украиной соглашение о сотрудничестве в сфере нефти и газа. Оставалось заключить договор с Турцией, но это уже была не проблема.

Г.Алиев заявил: "Мы готовы выполнять ранее достигнутые соглашения с Россией, но, к сожалению, Россия не готова!" И в самом деле: чеченский участок нефтепровода сегодня самый ненадежный. Нет никакой гарантии, что полевой командир типа Салмана Радуева не перекроет кран в любой момент и не потребует своей доли в нефтяном бизнесе. А если не получит, то попросту взорвет нефтепровод.

Правда, нынешнее официальное руководство Чечни во главе с А.Масхадовым гарантировало Москве, что обеспечит охрану трубы в случае, если Москва подпишет мирный договор с Чечней. Теперь он подписан...

Александр ПРОЦЕНКО.

Москва.

Мутацыі ў кірунку трохгаловага арла

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Вядома, рэалізаваць планы вяртання да вялікай імперыі ў згодзе з сучаснымі агульнасусветнымі тэндэнцыямі немагчыма. Рабіць такое мае сэнс толькі ў межах старой ідэалогіі, старых падыходаў і найлепш са старымі кадрамі, апрабаванымі на вернасць старой сістэме і пазбаўленымі такой "дробязі", як паняцце здрады нацыі і Радзіме. А таму на працягу амаль ужо трох гадоў ідзе мэтанакіраванае ўсталяванне спецыяльнага рэжыму (глядзіце вышэй азначэнне калоніі). Хіба мог "бацька" змірыцца з непрыгладжаным моцнай рукой Вярхоўным Саветам 13-га склікання і з цывілізаванай Канстытуцыяй? Усё, што стаяла на шляху аўтарытарных ініцыятыў, падлягала абструкцыі. Ды вось незадача! Адбыўся сур'ёзны і бескампрамісны падзел беларускага грамадства па лініі маралі, што спарадзіла дзейсную палітычную сітуацыю для скасавання амаральнага рэжыму. Імпічмэнт прэзідэнту выглядаў зусім рэальным. Аднак нацыя зноў не дацягнула. Перашкодзіла правінцыяльная ментальнасць палітычнай эліты. Бясконцыя паездкі па дапамогу ў метраполію (навыперадкі з прэзідэнцкімі ваяжамі), **неўсвядомленая нацыянальная непаўнавартасць** і сталая арыентацыя на думку Масквы прывялі да паралічу ўласнабеларускай пазіцыі, калі ў ноч на 22 лістапада "барин приехал мирить холопов".

У працяг роздуму над той жа тэмай давядзецца перакінуць масцік у нашы дні і звярнуцца да свежаспечанай ініцыятывы нашых дэмакратаў — стварэння аля-расійскага руху "ЯБЛоко" ў Беларусі. У сувязі з гэтым, шаноўныя чытачы, велікадушна дазвольце задаць вам пытанне для асэнсавання: ці спрыяе гэта пазбаўленню ад правінцыяльнасці і местачковасці ў беларускай палітыцы? Пры адказе на яго ўлічыце, калі ласка, што арганізатары руху рэзка адмаўляюць нацыянальна-дэмакратычны характар сваёй дзейнасці.

...Сумна, але як бы мы ні разумнічалі ў сваіх паліталагічных ацэнках, як бы ні ёрнічалі, як бы ні сароме́ліся свайго неганаровага стану, дзеля аб'ектыўнасці нам не пазбегнуць канстатацыі: **Беларусь застаецца апошняй калоніяй у Еўропе.** І тое, што для іншых народаў пройдзены этап, для нас усё яшчэ з'яўляецца актуальным: **патрэбен шырокі антыкаланіяльны рух.**

Ці народзіцца суверэнітэт?

Як вядома, усякі аналіз мае сэнс толькі тады, калі мяркуецца завяршыць яго сінтэзам. Для лагічнага афармлення пэўных прагнозаў і прапаноў вострa неабходна прааналізаваць яшчэ адно важнае паняцце. Датычыць гэта *суверэнітэту Беларусі.* Названую палітычную катэгорыю не абыходзіць апошнім часам і прэзідэнт. А між тым **рэальнага суверэнітэту мы яшчэ не мелі.**

Паводле сваёй сутнасці суверэнітэт дзяржавы — гэта вяршэнства *ўласнадзяржаўных* інтарэсаў ва ўнутраных і вонкавых справах. Ці ж было гэта ў нас? Што датычыць астатніх постсавецкіх дзяржаў, то казаць сёння пра наяўнасць суверэнітэту ў поўным аб'ёме, бадай, мае сэнс толькі ў дачыненні да Расіі і краін Балтыі. Астатнія набліжаюцца да яго ў сваім тэмпе, перамагаючы імперскія памкненні і каланіяльную ментальнасць. Аддаляецца толькі Беларусь.

Наш суверэнітэт быў дэкляраваны разам з утварэннем Рэспублікі Беларусь, і ў час найвышэйшага ўздыму мы ішлі да яго. Мы мелі рэальны шанц матэрыялізаваць гэта паняцце. Да той пары, пакуль да ўлады не прыйшоў Аляксандр Рыгоравіч. З гэтага моманту ён здзейсніў паварот на 180 градусаў, і Беларусь пайшла прэч ад сваёй перспектывы. Казаць пра вяршэнства ўласнабеларускіх інтарэсаў цяпер не даводзіцца практычна ні ў адной сферы.

Той лямант, які падымалі і падымаюць вось ужо шэсць гадоў вялікадзяржаўніцкія сілы наконт вінаватасці ва ўсіх нашых цяжкасцях менавіта беларускага суверэнітэту, ёсць не што іншае, як нахабны ідэалагічны падман. Тая ж актыўная моўная эксплуатацыя гэтага паняцця, якую мы назіраем у прэзідэнта і яго ідэалагічнага атачэння, ёсць яшчэ большая палітычная хітрасць. Мяркую, што разлічана яна на тое, каб забіць двух зайцоў. Калі інкарпарацыя дзеля расійскай кароны будзе выглядаць рэальнай, то клятвы наконт суверэнітэту неабходны, каб адурманіць грамадства, адвесці яго ўбок ад аналізу сутнасці з'яваў, пазбавіць актыўнага супраціўлення. Канстатаваць, але рабіць процілеглае. **Прыспаць і знішчыць.** І ў час, калі мы не зможам прачнуцца, над намі прагучыць *"Амінь дзяржаве і яе суверэнітэту!".* Калі ж улада ў аб'яднанай дзяржаве "не выгарыць", то за суверэнітэт можна схавацца. Ва ўсякім разе, першая асоба краіны кіруецца выключна мэтамі свайго палітычнага даўгалецця.

Стараючыся ўсё ж убачыць існасць, мы вымушаны казаць сёння не пра магчымую страту суверэнітэту (бо нельга страціць тое, чаго няма), а пра магчымую страту нашай дзяржаўнасці. А вось гэтага нельга дапусціць ні ў якім разе. Пры ўмове ж захавання дзяржавы замена яе каланіяльнай сутнасці на суверэнную застанецца нашай мэтай.

Нягледзячы на магутную сілу імперыі, уратаванне дзяржаўнасці залежыць толькі ад грамадзян Беларусі. Пакуль што тутэйшы ініцыятар аб'яднання сам запаволіў гэты працэс. Як бы цынічна ні гучала, ад яго ініцыятыў нас выратавала яго ж дыктатура, якая выявілася занадта выразна і занадта небяспечна. Праўда, тым, што дыктатарскія метады кіравання сталі відавочныя і напалохалі нават нашу суседку, мы абавязаны найперш бескампраміснаму супраціўленню ўсіх тых, хто стаў на бок дэмакратыі. Што да Расіі, то спрацаваў інстынкт самазахавання, і ў пэўны гістарычны мікрамомант яна перамагла свой імперскі сверб. Але ён не знік, бо з'яўляецца **галоўнай складовай часткай расійскай нацыянальнай ідэі.** Што, між іншым, ёсць яе права і яе праблема.

Афіцыйная Расія абсалютна адназначна паказала, што ніякія ажыўленні старой сістэмы метадам Лукашэнкі на яе прасторах дапушчаны не будуць. Стараючыся выглядаць прывабнай у вачах цывілізаванага свету, яна выразна сфармулявала сваю пазіцыю: з Беларуссю, але без новага беларускага парадку. Хітра адмятаючы амаральнасць, цнатліва дадала: і толькі на аснове волі двух народаў. Болей за тое, падобна, што ў імя сваіх стратэгічных памкненняў Масква даспела, каб паабяцаць цывілізаванаму свету пазбаўленне ад беларускага галаўнога болю. Ці не разам з марыянетачнай галавою?

Усё гэта вымушае зрабіць выснову, што ўлада беларускага інтэгратара над калоніяй не прывядзе да жаданай улады над імперыяй. І што тады? Ад сілы (калі будзе паслухмяны!) застанецца губернатарам? І то на нейкі час?

Нам усім не грэх памятаць крылатыя выразы, у прыватнасці: *бойся данайцаў, дары што прынесяць.* Не дрэнна было б ведаць і тое, што прыляцеў гэты выраз праз стагоддзі пасля вядомага траянскага каня. Такім траянскім канём для гісторыка Аляксандра Рыгоравіча асабіста паварочваецца ідэя інтэграцыі (канфедэрацыі, федэрацыі, інкарпарацыі і г.д.). Сітуацыя сведчыць, што было б сапраўды больш карысна давяраць гістарычнай лініі, звязанай з Сапегам. І больш пачэсна.

У святле новых рэалій узнікаюць пытанні. Ці не з'яўляецца для А.Лукашэнкі адзіным адэкватным выхадам рэзкі кідок у суверэнітэт Беларусі? Ці не выгадна яму абаперціся на масавыя антыаб'ядна́ўчыя акцыі і сысці з чужога расійскага поля? Калі ён абярэ такую лінію паводзін, то як паводзіць сябе дэмакратам?

Беручы пад увагу ўсе гэтыя палітычныя гульні, трэба добра ўсведамляць, што ніякія нашы мутацыі не прывядуць да трохгаловага арла. Гербам усякага саюза Беларусі з Расіяй застанецца двухгаловы расійскі арол. І ў прамым і ў пераносным сэнсе.

Па маім перакананні, мы захаваем сваю незалежнасць толькі ў тым выпадку, калі зможам паказаць Расіі (і ўсяму свету) **сваю здольнасць да нацыянальнага супраціўлення,** менавіта, зможам давесці: а) што беларусы ніколі не пагодзяцца быць толькі часткай імперыі; б) што існуюць рэальныя сілы для адэкватнага супраціўлення інкарпарацыі; в) што Расіі больш выгадна мець цывілізаваныя зносіны з суверэннай Беларуссю, чым разам з яе далучэннем прыйсці да свайго распаду. Іншымі словамі, гэта азначае, што нашы нацыянальныя інтарэсы павінны быць цывілізавана размежаваны з расійскімі.

Мы маем бясспрэчную магчымасць захавання і развіцця дзяржаўнасці Беларусі, бо вакол гэтага аб'ядналіся шырокія пласты грамадства. Важна цяпер пазбавіцца ад памылак. На мой погляд, гэта тры асноўныя. Найперш адстойванне той пазіцыі, што толькі з дапамогай Расіі мы зможам вырашыць свае праблемы, толькі ў саюзе з ёю мы паскорым эканамічныя рэформы і пазбавімся дыктатуры. Сюды ж трэба дадаць разважанні розных беларускіх палітыкаў і партый наконт таго, як лепш інтэгравацца і з чаго пачынаць. А між тым патрэбна ўбачыць толькі дзве рэчы: *па-першае,* тое, што **калонія ні ў якой форме не можа інтэгравацца з імперыяй** (яна можа быць толькі цалкам далучанай); *па-другое,* **Расія ўжо адкінула гульню ў інтэграцыйную лексіку і ясна кажа пра плаўны пераход да адной дзяржавы.** З гэтай прычыны актыўнае планаванне інтэграцыі ў дадзены перыяд штурхае да страты нашай незалежнасці. І ўвогуле, інтэгравацца на роўных па тыпу Еўропы (на што ідзе хітры вал спасылак) мы зможам толькі пасля таго, як "абарвем павадок" і дасягнем свайго суверэнітэту. Важна цяпер, каб і асобныя беларускія палітыкі пазбегнулі спакусы абаперціся на расійскія сілы пры рэалізацыі сваіх палітычных амбіцый (што і ёсць для іх праверка на любоў да Радзімы). Інакш гэта будзе азначаць, што Расія і надалей можа спадзявацца на далучэнне нашай краіны.

Другая памылка, якой нельга дапускаць, — гэта канфрантацыя партый, што прытрымліваюцца дзяржаўніцкіх пазіцый. А калі не канфрантацыя, то адсутнасць іх супрацоўніцтва або падзел на палітычны "плебс" (для вулічных акцый) і палітычных "тэарэтыкаў у белых пальчатках". Цяпер усёй талакой трэба зберагчы **наш дом — Беларусь.** І рознымі дапушчальнымі метадамі. А калі так, то неабходна пільна адсочваць тыя моманты, што разбураюць перспектыву такой супольнасці. А імі могуць надарыцца ці партыйная манаполія на пэўную ідэю, ці тэарэтычны пошук агульнанацыянальнага лідэра, ці стварэнне паралельных уладных структур (для дзяржавы, якой можа не быць), ці... Чаго не выкіне амбітная палітычная фантазія або не падкінуць спецы-актывісты!

І, нарэшце, трэцяй памылкай можа стацца супрацоўніцтва дэмакратычных сілаў з афіцыйнай уладай на ўмовах цяперашняга "парадку". Амаральнае і маральнае разам не змогуць выйсці на ствaральную дзейнасць. Ды і ад таго, што воўк надзене абадраную з авечкі шкуру, ён не перастае быць воўкам. Трэба даць магчымасць рэжыму вычарпаць сябе да канца. Інакш гніенне ў грамадстве працягнецца доўга.

Ідэалам палітычных паводзін, як мне бачыцца, можа быць дзейнасць прыбалтыйскіх рэспублік у перыяд распаду Саюза — іх шлях выхаду з каланіяльнага стану. Тэзіс, які ўжо выклікае палітычную алергію, што ў нас прынцыпова не такая сітуацыя, як у Прыбалтыцы, не павінен засмучаць. Бясспрэчна, яна іншая. Але дастаткова пры гэтым успомніць, што колькасць насельніцтва Эстоніі меней за колькасць жыхароў Мінска, а этнічныя латышы на час атрымання незалежнасці складалі каля 55% ад усіх грамадзян Латвіі. Разам жа насельніцтва гэтых трох рэспублік далёка не дацягвае да колькасці жыхароў Беларусі. Поспех у будаванні дзяржаўнасці гэтых краін быў вызначаны паводзінамі іх палітычнай эліты, скансалідаванай у адзінае цэлае (успомнім апошні Вярхоўны Савет СССР).

Пры гэтым прыярытэты балтыйскіх палітыкаў былі жорстка вызначаны: па-першае, **свабода Радзімы,** па-другое, **свабода Радзімы,** па-трэцяе, **свабода Радзімы,** па-чацвёртае, пятае, шостае, будаванне шчаслівай краіны. І толькі дзесьці па-за шасцёркай лідэраў праглядаліся асабістыя амбіцыі.

Хоць найлепшы час для рэалізацыі нашых перспектыў страчаны, аднак у значнай ступені сітуацыя ў Беларусі таксама залежыць ад паводзін нацыянальнай эліты, якая існуе сёння як рэальная з'ява. Пры гэтым важна, што яна мае магчымасці быць разам з дастаткова шырокімі масамі народа. Нагадаем, што толькі сталых прыхільнікаў БНФ у нас каля аднаго мільёна (амаль насельніцтва Эстоніі). Сюды ж трэба дадаць фактычную большасць моладзі. Прыхільнікам незалежнасці і дэмакратыі застаецца толькі паверыць у свае сілы і пастарацца развязаць праблемы цывілізавана, без крыві. Хаця ў дачыненні да апошняга няма ўпэўненасці, што мы зможам гэтага пазбегнуць. Ад слоў прэзідэнта, што ў Беларусі ніколі не будзе крывавых падзей, логіка гістарычнага працэсу не залежыць. А яна такая, што пасля знішчэння парламенцкай дэмакратыі непазбежна настаў перыяд вулічнай дэмакратыі. Пазбаўленне ж магчымасці мірных дэманстрацый, мітынгаў і шэсцяў лагічна пацягне за сабой уваходжанне ў больш радыкальны перыяд. Гэтага страшэнна не хочацца, але ў найбольшай ступені тое залежыць ад канкрэтных дзеянняў афіцыйнай улады. Ва ўсякім выпадку, як бы апошняя ні макіяжыла сітуацыю, нам усім відавочна, што Беларусь існуе ва ўмовах самай нестабільнай палітычнай сітуацыі за ўсю яе новую гісторыю.

Мне зразумелыя псіхалагічныя прычыны неўсведамлення афіцыёзам сур'ёзнасці нашага становішча. Пры ўладзе знаходзяцца людзі, якія па сваёй прыродзе не ведаюць, што пачуццё Радзімы і яе свабоды можа быць асноўным матывам дзейнасці пэўнай асобы і нават матывацыяй яе існавання. Яны не ў стане адарвацца ад "кармушкі" хаця б дзеля маральнасці, а таму ім сапраўды можа быць недаступным для адэкватнага разумення тое, што ўчарашнія міністр, старшыня Вярхоўнага Савета, старшыня Кабінета міністраў, кіраўнік вобласці, галоўны рэдактар газеты, былы партыйны функцыянер высокага рангу, суддзя Канстытуцыйнага суда могуць мець непадкупную і неафіцыйную пазіцыю. Але тым не менш — гэта факт: палітычная эліта заняла сваё месца ў вулічных калонах побач з "простымі" людзьмі. Сёння гэта і яе ніша. Менавіта боязь такога зліцця вымушае ўладу рабіць цяперашні "судовы" ўціск на сваіх былых паплечнікаў, каб застрашыць іх. На самой жа справе відавочна: каб ажывіць татальны страх, трэба зноў прайсці сталінскі перыяд татальных знішчэнняў. Пра гэта можна марыць, планаваць зрабіць і нават казаць, але па розных прычынах такое ў сучасным свеце ўжо немагчыма. Фізічнае ж знішчэнне асобных патрыётаў зробіць з іх нацыянальных герояў і з'яднае нацыю.

Беларускае нацыянальнае супраціўленне існуе і развіваецца як рэальнасць. Прычым у наяўнасці пачаткі фактычна ўсіх інстытутаў улады і сацыяльных структур новай дзяржавы: **беларускага** парламента, **беларускага** кабінета міністраў, **беларускіх** партый, **беларускага** афіцэрства, **беларускай** адукацыі, **беларускай** грамадзянскай супольнасці. І ёсць надзея, што ўсё гэта прыйдзе да жыцця ў адпаведнасці з нацыянальнымі інтарэсамі і незалежна ад нацыянальнасці іх носьбітаў.

...Тая найвышэйшая сіла, якую мы называем Богам, выпрабоўвае нас на права заставацца свабоднай нацыяй. Гісторыя ж перавярнула свой пясочны гадзіннік і пачала адлік часу. Мільёны пясчынак, нягледзячы на перашкоду, непазбежна перацякуць у патрэбным кірунку. Мільёнам грамадзян Беларусі трэба паспець скансалідавацца і зрабіць разам тыя захады, якія **непазбежна прывядуць да суверэннай Беларусі.** Дзеля гэтага ўсе мы перасякліся ў часе і прасторы менавіта на гэтай Зямлі.

Чыгуначнікі СНД і краін Балтыі маюць намер забяспечыць захаванасць грузаў

Чыгуначнікі СНД і краін Балтыі правялі ў Гомелі нараду па аднаму з набалелых пытанняў — захаванасці перавозімых грузаў. Разам былі прааналізаваны прэтэнзіі, разгледжаны шэраг фактаў прапажы грузаў з мэтай вызначэння адказнасці адміністрацый дарог. Дарэчы, больш за ўсе прэтэнзій, каля двухсот, да калегіі суседніх рэспублік было ў чыгуначнікаў Расіі.

У ходзе гэтай прадстаўнічай сустрэчы прайшлі і традыцыйныя выбары групы трацейскіх суддзяў, якіх запрашаюць у асабліва сур'ёзных выпадках для вырашэння вытворчых спрэчак і канфліктаў паміж рознымі аддзяленнямі дарог, а таксама сумесна выпрацаваны комплекс мер па ўдасканальванню працэсу захаванасці грузаў пры выкарыстанні новых сучасных сродкаў аховы і экіпіроўкі рухомага саставу.

Такая пільная ўвага чыгуначнікаў да гэтага блока пытанняў і праблем тлумачыцца, перш за ўсе тым, што, згодна з умовамі заключаных дагавораў, менавіта яны нясуць поўную адказнасць перад грузадаўцамі за выкананне іх заказаў.

Тацццяна СМІРНОВА.

Прэм'еры

Премьеру спектакля по одноименной повести Василя Быкова "Полюби меня, солдатик..." показал Белорусский государственный академический театр имени Якуба Коласа в Витебске. Постановку осуществил Валерий Маслюк, сценография и костюмы Светланы Макаренко, музыку написал Владимир Кандрусевич.
На снимке: сцена из спектакля.
Фото Александра ХИТРОВА, БелТА.

Вазіць гамяльчан будуць і двухпавярхоўкі

Пяць двухпавярховых аўтобусаў умяшчальнасцю да 100 пасажыраў набыло ў Германіі гомельскае аўтапрадпрыемства нумар шэсць. Нягледзячы на тое, што машыны ўжо шмат паездзілі па еўрапейскіх магістралях, іх тэхнічны стан даволі надзейны. Хутка асвоілі эксплуатацыю аўтобусаў і мясцовыя вадзіцелі. Як паведамілі карэспандэнту БелТА на прадпрыемстве, у канцы месяца нямецкія двухпавярхоўкі пачнуць працаваць на гарадскіх маршрутах.

Віктар КОТАЎ.

Канцэртныя навіны

"Ракавая жанчына", ці "Гарыкі для ўсіх"?

27 мая ў канцэртнай зале "Мінск" пры фінансавай падтрымцы кампаніі "Белавія", СП "Белая вежа" і фірмы "Энергія" адбудзецца канцэрт групы "Дынамік" і вядомага расійскага спевака Уладзіміра Кузьміна. Дарэчы, Уладзімір Кузьмін нарэшце прадставіць на суд сталічнай публікі сваю новую сольную праграму "Ракавая жанчына".

А 2 ліпеня ўсіх прыхільнікаў творчасці Ігара Губермана прадзюсерскі цэнтр "Клас-Клуб" запрашае ў сталічны Дом афіцэраў на творчую вечарыну паэта "Гарыкі для ўсіх". Як заўсёды, самым актыўным гледачам арганізатары абяцаюць прыемныя сюрпрызы.

Марына ВІШНЕЎСКАЯ.

Крымінал

Апетыты нашых дзяўчат

45-гадовы грамадзянін Нідэрландаў, які жыў у жонкі ў Мінску, у 7.40 заявіў у міліцыі, што напярэдадні вечарам, у 23 гадзіны, яго збілі і звязалі зламыснікі, якія невядома як праніклі ў кватэру. Пры гэтым у яго былі выкрадзены 5 тысяч долараў ЗША, 2 тысячы дойчмарак, 4 тысячы галандскіх гульдэнаў і залатыя вырабы.

Дзякуючы прафесійным аператыўна-вышуковым дзеянням злачынцы ўстаноўлены і затрыманы. Як аказалася, гэта ў студэнткі ВНУ і навучэнкі аднаго са сталічных тэхнікумаў такія валютна-каштоўныя звышапетыты.

Каштоўнасці былі без нагляду

Аснашчаны сучаснай медыцынскай тэхнікай санітарны "Мерсэдэс" заставаўся без нагляду ў гаражы Магілёўскай раённай паліклінікі чатыры гадзіны. Менавіта за гэты час з яго і выкралі апарат УГД, 2 камп'ютэры, маніторы і цэнтрыфугу на суму 86 тысяч амерыканскіх долараў.

Карабін у ячэйцы-аўтамаце

У Полацку супрацоўнікамі службы па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю і крымінальнага вышуку ў ходзе правядзення аператыўна-вышуковых мерапрыемстваў у адной з ячэек аўтаматычнай камеры захоўвання на чыгуначным вакзале знойдзены і канфіскаваны карабін "Сайга" калібру 7,62 мм. Па гэтаму факту праводзіцца расследаванне.

З нажом на пункт шклатары

У Першамайскі РАУС Бабруйска ў 15.30 прыбегла ўсхваляваная работніца пункта прыёму шклатары. Паўгадзіны таму да яе на рабочае месца ўварваўся невядомы і, завалодаўшы пад пагрозай нажа 250 тысячамі рублёў, знік. Неўзабаве дзякуючы прынятым мерам злачынца быў затрыманы. Ім аказаўся раней судзімы 68-гадовы мясцовы пенсіянер.

Пісталета не спужалася

У Наваполацку двое ў масках паспрабавалі ў пад'ездзе дома адабраць у яго жыхаркі цэлафанавы пакет з 20 мільёнамі рублёў. Сустрэўшы актыўнае супраціўленне жанчыны, разбойнікі выстралілі з пісталета ў столь і ні з чым рэціраваліся.

Сяргей ЦІВАНАЎ, БелТА.

Здарэнні

Трагедыя ў небе

На аэрадроме ў Баранавічах 19 мая ў 12 гадзін 48 мінут пры выкананні палёту пацярпеў катастрофу самалёт СУ-17, пілатуемы падпалкоўнікам Сяргеем Паграбанам — начальнікам станцыі лётных выпрабаванняў Авіяцыйнага рамонтнага прадпрыемства Міністэрства абароны рэспублікі, які знаходзіцца ў гэтым райцэнтры. Як паведамілі карэспандэнту БелТА ў прэс-службе Міністэрства абароны, у выніку катастрофы лётчык загінуў. Ахвяр і разбурэнняў на зямлі няма. Прычыны трагедыі расследуюцца спецыяльна створанай камісіяй.

Андрэй АЛЕКСАНДРОВІЧ, БелТА.

Мастацтва

Фільм пра Марка Шагала

Здымкі дакументальнага фільма "Тут засталася яго душа", прысвечанага Марку Шагалу, пачала студыя "Летапіс" кінастудыі "Беларусьфільм". Работа прымеркавана да 110-годдзя з дня нараджэння мастака з сусветным імем, якое будзе адзначацца сёлета.

Кінадакументалісты здымаюць месцы, звязаныя з жыццём, дзейнасцю і творчасцю Марка Шагала ў Віцебску. У гэтым горадзе, як выказаўся вершаваным радком, што даў назву фільму, пісьменнік, аўтар сцэнарыя Давід Сімановіч, "засталася яго душа".

Вольга СІДАРОВІЧ, БелТА.

"Чысты" чацвер у Калінкавічах

Калінкавіцкі гарвыканкам прыняў рашэнне зрабіць кожны чацвер тыдня санітарным днём у горадзе. Каб зацікавіць прадпрыемствы і жыхароў, тут арганізаваны конкурс на лепшы мікрараён, квартал, вуліцу і дом. Мэта ўсіх мерапрыемстваў — навесці парадак і чысціню ў раённым цэнтры, што заўсёды было ўласціва гэтаму невялікаму палескаму гораду.

Віктар КОТАЎ, БелТА.

СПОРТ

■ *Хоккей*

Миллионы, миллионы глаз...

В 21-й раз на прошлой неделе канадцы стали чемпионами мира, одолев честолюбивых шведов в финале. А россияне, увы, даже в призеры не попали — четвертые в итоговом протоколе. Как сообщили нам коллеги из Москвы, главный тренер сборной России Игорь Дмитриев остается у руля. Скорее всего — некем заменить. Виктор Тихонов не в фаворе, другие не рвутся на "горячую" должность. Впрочем, с уходом из жизни Валентина Сыча, президента хоккейного союза страны, колода может похудеть. Нам это не помешает видеть Беларусь в Швейцарии 1998 года в группе сильнейших команд мира. Впервые в истории!

Так долго шли, к чему стремились

Сообщает Лев Контарович, президент федерации хоккея Беларуси, член исполкома НОК РБ:

— Через год в Швейцарии чемпионат мира состоится впервые для 16 команд. Начнут они его в четырех отборочных группах. Сборная Беларуси в группе "А" (город Базель), где соперники — хоккеисты Чехии, Германии и Японии. Чтобы попасть в квалификационный раунд, надо занять как минимум второе место.

— Вас ввели в комиссию Международной федерации, определяющей пути дальнейшего развития хоккея, в частности гражданства игроков. Сейчас столько легионеров, что можно запутаться.

— Здесь действительно много проблем. Например, воспитанник нашего хоккея играет в российском клубе. Имеет ли он право быть призванным в сборную своей страны и т.д.? Словом, у комиссии есть фронт работы. Надеюсь на лучший исход.

■ *Футбол*

Бей своих...

Полуфинальные матчи розыгрыша Кубка Беларуси 1996—1997 гг. были поистине кубковыми. Оба — в Минске и Бобруйске — завершились только в дополнительное время.

Минские одноклубники "Динамо" и "Динамо-93" выступали на стадионе "Трактор".

Слово судье матча мастеру спорта Валерию Семенову:

— Соперничество принципиальное. Если раньше "93-х" воспринимали как дублеров, то теперь они выросли из коротких штанишек. Тем более появляется шанс выйти на еврорбиту. Команда Людаса Румбутиса заявила о себе громко. 90 минут — 2:2, дополнительное время — 2:0 в ее пользу. Итого — 4:2.

Из Бобруйска сообщил арбитр ФИФА Вадим Жук:

— Основное время в матче "Белшина" — "Днепр" закончилось безрезультатно — 0:0. Команды Могилевщины должны были определить, кому следовать в финал. Хозяевам это удалось — 2:0.

Юрий Савицкий, главный судья соревнований:

— Приглашаем любителей футбола на стадион "Динамо" 25 мая. Финал Кубка "Динамо-93" — "Белшина". Игра будет что надо.

И БАТЭ бьют

Во второй лиге чемпионата республики зафиксирована сенсация. Проигрыш борисовской команды БАТЭ, фаворита прошлого сезона и лидера нынешнего. Сетуют наставники Юрий Пунтус и Юрий Пудышев не столько на поражение, сколько по поводу того, кому проиграли: давнишнему сопернику — соседу "Торпедо" из Жодино — 0:1.

БАТЭ остался во главе таблицы (12 очков), но делит лидерство с футболистами Орши. За ними "Лида" (11), "Торпедо" (10), речицкий "Ведриг-97" (9).

Раздел ведет Александр МАЙСКИЙ.

Это интересно

Рубрику ведет Борис ТКАЧЕНКО

Инфаркта не будет

Опыты, проведенные американским профессором Л.Бастедом, свидетельствуют: прикосновение к кошке понижает давление у гипертоников. А группа экспертов, проводившая исследования по заказу Министерства здравоохранения США, зачислила кошку в "разряд средств, применяемых против стрессовых состояний", и сделала вывод, что кошки способны предупреждать инфаркт у своих хозяев.

Перепады в весе опасны

Так утверждают европейские ученые. Люди с трудом избавляются от избыточной массы тела, удаляя лишний жир, уменьшая объем мышц. Если же они снова начинают полнеть, то набирают килограммы только за счет жира. Это приводит к увеличению числа сердечно-сосудистых заболеваний и даже к преждевременной смерти.

Тибетский рецепт омоложения

Так называется этот рецепт потому, что он был обнаружен в развалинах древнего монастыря в Тибете.

Вот что рекомендовали древние целители. Требуется подготовить 250 г очищенного от кожуры и промытого чеснока. Зубки чеснока нужно покрошить и деревянной ложкой тщательно растереть в фарфоровой посуде в кашицу. После этого положить ее в стеклянную банку, залить 200 г 96-процентного спирта и плотно закрыть. Банку выдержать в темном прохладном месте 10 суток, а затем массу процедить через плотную ткань (многослойную марлю), отжать и еще оставить дозревать трое суток.

Курс лечения: настойку пить с холодным молоком (50 г на прием) 3 раза в день за 20 минут до еды по нескольку — от одной до 15 — капель.

С 11-го дня принимать по 25 капель с молоком три раза в день до еды, пока не будет выпита вся настойка. Повторный курс — через пять лет.

Настойка чеснока на спирте очищает организм от излишних жиров, известковых отложений, улучшает общий обмен веществ, эластичность сосудов. Предупреждает инфаркт, стенокардию, склероз, образование опухоли, улучшает зрение.

Люди, которые провели такой курс омоложения, отзываются о тибетском рецепте очень хорошо.

Наручные часы работают от солнца

Французская фирма ISA сконструировала совместно с китайскими и швейцарскими фирмами электронные наручные часы, работающие на солнечном элементе. Кремниевый элемент настолько чувствителен, что для приведения стрелок часов в движение достаточно освещенности в 20 люкс, то есть света от свечи, стоящей в 30 сантиметрах от циферблата. Энергия от солнечного элемента заряжает суперконденсатор, а от него работает шаговый электродвигатель. Часам достаточно побыть на ярком солнечном свете всего пять минут, чтобы работать потом сто часов. При облачной погоде зарядка до такого уровня осуществляется за полчаса. Сейчас заканчивается подготовка к серийному выпуску таких часов. Выпускать их будут по 50 тысяч в месяц по цене менее 8 долларов. Фирма надеется на большой рынок сбыта своей модели.

Яблокам не хватает бузины

Летом засушите гроздья бузины. Осенью разложите их в ящики с яблоками недели на две. Этого будет достаточно, чтобы яблоки долгое время оставались не только вкусными, но и красивыми. Зимой эту процедуру необходимо повторить.

Сельдерей — ценное растение

Самый ароматный и самый полезный из всех белых кореньев — сельдерей, обладающий удивительной способностью предохранять организм человека от старения. Эфирное масло, содержащееся в нем, стимулирует секрецию желудочного сока. Слизь, обнаруженная в корнеплодах, благодаря обволакивающим свойствам, способствует уменьшению воспалительных процессов и снимает боли при гастрите и язвах. С сельдереем, содержащим щелочные соли, лучше усваивается белковая пища и поддерживается в организме кислотно-щелочное равновесие.

И еще одна особенность сельдерея: в нем много органического натрия, а это означает, что он вполне может заменить поваренную соль. Вместо соли посыпайте салат, кашу или суп размельченным сельдереем — отсутствия соли ощущаться не будет. Или сушеную ботву сельдерея смешайте с небольшим количеством соли и используйте для досаливания блюд.

Сельдерей — растение двулетнее, размножается чаще всего семенами. Высевают семена рано — в марте, апреле в полутеплый парник, а когда минуют утренние заморозки, рассаду пересаживают на грядку. Высаживают растения редко, не более 5—8 на квадратный метр. При пересадке у растений укорачивают корни — в результате к осени корнеплоды вырастут более мясистыми и округлыми. Во время роста сельдерей часто поливают, а в июле, чтобы получить крупные корни, осторожно подкапывают и обрезают все боковые корешки, оставив только сильные, растущие вниз корни. И еще одна хитрость: в конце лета листья сельдерея "приминают" к земле, а листовые черешки слегка надламывают. В результате идущие в лист соки направляются к корнеплодам — урожай к осени будет значительно выше.

Цяляты згарэлі зажыва...

Шмат бяды прычыніў калгасу "Новае жыццё" Кобрынскага раёна пажар, які адбыўся нядаўна ўначы. У агні загінулі 152 цяляці. Папярэдні ўрон ад пажару ацэньваецца амаль у 150 мільёнаў рублёў. Спецыяльна створаная камісія высвятляе прычыны ўзгарання. Сярод асноўных версій — наўмысны або выпадковы падпал і няспраўнасць электраправодкі.

Іван КУКСА, БелТА.

ШАХМАТЫ

Задача читателя

С.Демидюк

Белые: Крb8, Ла8, Cf7, Cg1, пп. b3, c5, g6 (7).

Черные: Крс6, п. g7 (2).

Мат в 4 хода.

Предлагаем вниманию любителей шахмат задачу, которую прислал наш читатель из Бреста Степан Филиппович Демидюк. Попробуйте найти ее решение.

Осечка на финише

В городе Пула (Хорватия) проходил командный чемпионат Европы по шахматам. В соревнованиях приняли участие сборные команды из 34 стран, турнир проводился по швейцарской системе в девять туров. В команде Беларуси в порядке досок выступали международные гроссмейстеры Алексей Александров, Алексей Федоров, Юрий Шульман, Вячеслав Дыдышко, международный мастер Герман Кочетков — запасной.

Наша сборная отлично стартовала, одержав подряд три победы над командами Финляндии — 3,5:0,5, Греции — 2,5:1,5 и очень сильной командой Англии — 2,5:1,5. И хотя в дальнейшем победы чередовались с поражениями, команда Беларуси до последнего дня сохраняла шансы на медали. К сожалению, решающий девятый тур сложился для наших спортсменов крайне неудачно. Матч с командой России был проигран со счетом 3,5:0,5. В итоге золотые медали достались команде Англии, в активе которой 22,5 очка из 36 возможных. Такой же результат у российских гроссмейстеров, но они уступили соперникам по дополнительным критериям. Бронзовые медали завоевала команда Армении — 22 очка. На последующих местах команды Венгрии и Германии — по 21,5, Израиля — 21, Хорватии — 20,5, Грузии — 20. Команда Беларуси набрала 19,5 очка и заняла девятое место. Такой же итоговый результат имеют также сборные команды Боснии, Нидерландов и Польши.

Лучший результат в белорусской команде показал могилевчанин Алексей Федоров, игравший на второй доске, — 5,5 из 9. Он оказался единственным, сыгравшим все девять партий. У Алексея Александрова — 4,5 очка из 8, Юрия Шульмана — 4 из 8, Вячеслава Дыдышко — 3,5 из 7, Германа Кочеткова — 2 из 4.

В целом результат команды следует оценить как хороший. Особенно если учесть, что на предыдущем чемпионате континента команда Беларуси заняла место лишь в третьем десятке команд.

ШАШКИ

Концовки дебютанта

Сегодня в нашей рубрике со своими произведениями дебютирует представитель г.Житковичи, что на Гомельщине, Федор Лешкевич. Он на суд любителей шашек выносит две свои концовки.

I. **Белые:** простые a7, b4, b6, c3, c5, e1, g1, g3, h6 (9).

Черные: простые a3, a5, b8, c7, d2, d8, e5, f4, g5, h2 (10).

II. **Белые:** простые a1, b6, c3, c5, d4, e3, f2, g1 (8).

Черные: простые a5, b2, b8, c7, d8, f6, g5, h2 (8).

В каждой позиции белые при своей очереди хода проводят выигрывающие комбинации на одну и ту же тему — подрыв дамочного поля "d8".

Свои решения следует присылать по адресу: 220030, г.Минск, ул.Энгельса, 34а. "Шашки".

Остается добавить, что Федор Николаевич работает корреспондентом житковичской районной газеты "Новае Палессе".

Проверьте решения

Приводим правильные решения позиций, которые были напечатаны в "НВ" 19 марта и 10 апреля с.г.

I. 1. e1-d2 c3:e1 2. e5:c3 b4:d2 3. f6-e7 d8:f6 4. c7-b8 a5:c7 5. b8:h8 f2-g1 6. h8-e5 h4:f2 7. e5-h2 с выигрышем белых.

II. 1. f6-g7 g1:h8 (если 1. ... g1:a1, то 2. e1:c3 a1:h8 3. a7-b8 a5:c3 4. b8:a1; при 1. ... g1:a3, то белые выигрывают после 2. g7-h8 d2:b4 и 3. a7-b8) 2. a7-b8 h8:a1 3. b8:c1 a5:c3 4. c1-b2 c3-d2 5. e1:c3, и дамка черных заперта.

III. 1. e3-f4 e5:g3 2. e1-f2 g3:e1 3. d2-e3 e1:b4 4. e3-d4 c5:e3 5. a3:e7 f8:d6 6. h6:g1 a5-b4 7. a1-b2, и белые выигрывают.

IV. 1. g5-f6 e5:g7 2. f8:b4 a5:c3 3. c5-b6 c7:a5 4. h4-g3 h2:f4 5. a7-e3 f4:d2 6. a3-b4, и дамка с четырьмя простыми черных заперта.

Первыми правильные решения прислали: брестчанин Сергей Краило, Николай Станько из Пружанского района, Сергей Герасимчик (Минск) и Иван Новик из Солигорска.

Приятные новости

Приятные известия поступили из Международной федерации шашек (ФМЖД). Секция русских шашек "64" на своем заседании присвоила ряду шашистов-заочников международные звания. Среди них есть и представители Беларуси.

Звания "Международный мастер" удостоен Василий Нагурный из Дрогичина.

Звание "Мастер ФМЖД" (низшее международное шашечное звание) присвоено Георгию Петровичу из Минска, бобруйчанину Николаю Челедюку, Владимиру Хотимко (Брестская обл.) и его тезке Болотнику (Витебская обл.).

Переписка с читателями

Н.М.СТАНЬКО. Присланная вами позиция, к сожалению, не имеет решения, так как в начальной расстановке черная простая "f4" находится под боем белой дамки "c1".

Борис АГАШИН, мастер спорта.

ТЕЛЕПРОГРАММА

Четверг, 22 мая

Белорусское телевидение

16.00 Педагогический экран. Белорусский аграрный технический университет.
16.30 ТВ — школе. Изобразительное искусство. 7-й класс. Государственный художественный музей Беларуси.
17.00 Музыкальный антракт.
17.10 Уроки Н.Новожиловой.
17.40 Экономикст.
17.50 "Музыкальная обойма". Белорусский хит-парад.
18.00, 23.50 Новости.
18.20 "Просто фантастика". Телесериал.
19.15 Тема дня.
19.35 Сделано в Беларуси. Производственное объединение "Белкоммунмаш".
19.50 Бенефис. Артист Николай Кириченко.
20.30 Весна крестьянских хлопот. Брестская область.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.50 Телебарометр. Прогноз погоды.
22.05 "Осенняя казнь". Худ. фильм(Тайвань).
24.00 "Крок". Программа для молодежи.
0.30 Телевизионный Дом кино. Дневник IV Международного кинофестиваля "Женское кино".

ОРТ

14.00, 17.00, 23.05 Новости.
14.20 "Волшебные приключения Квазимодо". Мультсериал.
14.45 Остров Чунга-Чанга.
15.15 Лего-го!
15.40 "Нико и его друзья". Молодежный сериал.
16.10 ...До шестнадцати и старше.
16.35 Вокруг света: сериал "Затерянные миры".
18.00 Погода.
18.05 Час пик.
18.30 Джентльмен-шоу.
19.05 Моя семья: магия и астрология.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.40, 23.55 Программа передач.
20.45 Джан Мария Волонте и Клинт Иствуд в приключенческом фильме "За несколько лишних долларов".
23.15 Любимые мелодии из финальной программы "Песня-96".
23.45 Пресс-экспресс.

Канал "Россия"

16.00, 19.00, 22.00 Вести.
15.25 "Клубничка". Телесериал.
16.15 Там-там новости.
16.25 Лукоморье.
16.50 Посмотри на себя.
17.05 Избранные.
17.35 Россияне.
18.00 "Санта-Барбара". Худ. фильм.
19.35 Добрый вечер.
20.20 Кумиры прошлых лет. А.Ларионова в фильме "Анна на шее".
22.35 Точка опоры.
22.45 Кто мы?
23.30 По вашим письмам.

Санкт-Петербург

15.00 "История любви". Сериал.
15.55, 18.55, 21.55 Информ ТВ.
16.05 "Головоломка". Худ. фильм (США). 1-я серия.
16.55 Детское ТВ: Студия "Вообрази", "От и до..."
17.30 Телемагазин.
18.35 Большой фестиваль.
19.15 Спорт.
19.20 "История любви". Сериал.
20.10 Слово — депутатам.
20.20 Илзе Лиепа и ее друзья.
20.50 Телеслужба безопасности.
21.05 "Головоломка". Худ. фильм (США). 1-я серия.
22.05 Событие.
22.20 Спортивное обозрение.
22.35 "Мы — артисты". Театральная программа.

НТВ

11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем.
12.00 Открытый мир.
12.45, 24.00 Телемагазин "Товары — почтой".
13.20 Большое "Времечко".
15.35 Дистанция 60.
16.35 Худ. фильм "Голубое дерево".
18.00, 21.00 Сегодня вечером.
18.40 Герой дня.
19.05 "Талант убивать". Худ. фильм (США-Великобритания).
20.40 Русский альбом.
21.45 Сериал "Крутой Уокер: правосудие по-техасски".
22.40 Времечко.
23.00 Сегодня в полночь.
23.20 Ночное "Времечко".
0.10 Пьер Клементи, Жан-Пьер Лео, Альберто Лионелло и Анна Вяземски в фильме Пьера Паоло Пазолини "Свинарник" (Италия-Франция).

ТВ-6 Москва

13.00 Юмористический сериал "Кувалда II".
14.05 История государства Российского. "Роман императора". 3-я серия.
15.10, 24.00 "Знак качества".
15.20, 17.00 Телемагазин "Спасибо за покупку".
16.35, 23.15, 0.20 Диск-канал.
17.10 Аптека.
17.20, 23.00 Дорожный патруль.
18.55, 20.00, 22.45 "Шесть новостей".
19.05 Ток-шоу "Сделай шаг".
20.15 Сериал "Династия II (Семья Колби)".
21.10 Те Кто.
21.40 Сериал "Новые мстители": "Эмили".
22.35 "Шоу Бенни Хилла".

8-й канал

18.00 Восточные единоборства.
18.30 Повторный экран. Худ. фильм "Паспорт".
20.15 Мульт-планета.
20.30 Сериал "Горец".
21.30 Музыкальный конвейер.
22.15 Худ. фильм "Ночь лисицы".

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 229-28-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 229-29-04.

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя адказнасці не нясе. Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты надрукаваны з дыяпазітываў у ЗАТ "Летувас рытас". Адрас: г. Вільнюс, пр-т Гедыміна, 12а. Падпісаны ў друк у 21.00. Фармат А-2. Тыраж: першы завод —61 000 экз. Заказ № 928